2025/2127

28.10.2025

KOMMISSIONENS AFGØRELSE (EU) 2025/2127

af 16. maj 2025

om statsstøtte SA.24030 (2016/C) (ex N 512/2007 ex 2015/NN) gennemført af Tyskland til fordel for Abalon Hardwood Hessen GmbH

(meddelt under nummer C(2025) 3022)

(Kun den tyske udgave er autentisk)

(EØS-relevant tekst)

EUROPA-KOMMISSIONEN HAR —

under henvisning til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF), særlig artikel 108, stk. 2, første afsnit,

under henvisning til aftalen om Det Europæiske Økonomiske Samarbejdsområde, særlig artikel 62, stk. 1, litra a),

efter at have opfordret interesserede parter til i overensstemmelse med ovennævnte artikler ([1]) at fremsætte bemærkninger, under hensyntagen til disse bemærkninger, og

ud fra følgende betragtninger:

1. SAGSFORLØB

(1) Den 6. september 2007 anmeldte de tyske myndigheder i overensstemmelse med artikel 88, stk. 3, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (nu artikel 108, stk. 3, i TEUF) foranstaltninger, der blev gennemført i 2006 af delstaten Hessen til fordel for Abalon Hardwood Hessen GmbH (»Abalon DE«) med henblik på oprettelsen af et savværk til hårdt træ (statsstøtte N 512/2007) Den 6. august 2007 indgav Pollmeier Massivholz GmbH & Co. KG (»Pollmeier«) en klage til Kommissionen vedrørende støtte til Abalon DE.

(2) Den 21. oktober 2008 vedtog Kommissionen beslutning C(2008) 6017 endelig ([2]) (»2008-beslutningen«), hvori det fastslås, at de af Tyskland anmeldte foranstaltninger, herunder to garantier, enten ikke udgør støtte (to garantier ydet af delstaten Hessen, herefter »de to garantier«) eller udgør eksisterende støtte (andre foranstaltninger i støttepakken).

(3) Den 25. februar 2009 anlagde Pollmeier sag ved Retten med påstand om annullation af 2008-beslutningen. Denne sag blev registreret under sagsnummeret T-89/09.

(4) Ved dom af 17. marts 2015 ([3]) (»2015-dommen«) fastslog Retten, at Kommissionens manglende undersøgelse i nærværende sag af, om det er lovligt at anvende en sats på 0,5 % af garantiens størrelse for at fastslå støtteelementet i de to garantier i lyset af Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier ([4]) (»garantimeddelelsen fra 2000«), var et indicium for, at der forelå alvorlige vanskeligheder med hensyn til, om de omtvistede garantier kunne kvalificeres som de minimis-støtte. Ifølge Retten burde forekomsten af sådanne vanskeligheder have foranlediget Kommissionen til at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. Retten annullerede derfor 2008-beslutningen, for så vidt som den konkluderede, at de to garantier ikke udgjorde statsstøtte i henhold til artikel 87, stk. 1, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (nu artikel 107, stk. 1, i TEUF). Retten stadfæstede de øvrige elementer i denne beslutning.

(5) Den 26. maj 2015 appellerede både Pollmeier og delstaten Hessen 2015-dommen og anfægtede henholdsvis de stadfæstede elementer i 2008-beslutningen og støttekarakteren af de to garantier. Kommissionen appellerede ikke.

([1]) EUT C 4 af 6.1.2017, s. 17.
([2]) EUT C 12 af 17.1.2009, s. 1. Den ikkefortrolige udgave af beslutningen er offentligt tilgængelig på Kommissionens websted: https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.24030.
([3]) Rettens dom af 17.3.2015, Pollmeier Massivholz mod Kommissionen, T-89/09, ECLI:EU:T:2015:153.
([4]) EFT C 71 af 11.3.2000, s. 14.

(6) Da de to garantier var blevet iværksat, før Kommissionen havde godkendt dem, registrerede Kommissionen dem som uanmeldt støtte (SA.24030 (2015/NN)).

(7) Tyskland fremsendte yderligere oplysninger til Kommissionen den 28. maj og den 27. juli 2015, herunder en ekspertudtalelse fra professor Csoklich vedrørende støttemodtagerens kvalificering som en SMV (»Csoklich-rapporten«).

(8) Ved brev af 17. februar 2016 (»åbningsafgørelsen«) meddelte Kommissionen Tyskland, at den havde indledt proceduren efter artikel 108, stk. 2, i TEUF for at fastslå, om de to garantier var forenelige med det indre marked.

(9) Den 19. februar 2016 anmodede Tyskland Kommissionen om at suspendere den formelle undersøgelse, indtil Domstolen havde truffet afgørelse i appelsagerne. Den 24. februar 2016 indvilligede Kommissionen i at forlænge fristen for at fremsætte bemærkninger til dagen efter dommene i appelsagerne.

(10) Domstolen forkastede de to appeller ved kendelse af 14. juli 2016 ([5]) og dom af 12. oktober 2016 ([6]).

(11) Den 12. oktober 2016 og den 11. november 2016 fremsendte Tyskland sine bemærkninger til Kommissionen.

(12) Den 6. januar 2017 offentliggjorde Kommissionen åbningsafgørelsen i *Den Europæiske Unions Tidende* og opfordrede interesserede parter til at fremsætte deres bemærkninger ([7]).

(13) Kommissionen modtog bemærkninger fra Pollmeier den 6. februar 2017 og videresendte dem til Tyskland med henblik på bemærkninger. Tyskland fremsatte sine bemærkninger den 27. marts 2017.

(14) Den 8. maj 2017, den 14. juni 2017, den 5. december 2017 og den 26. februar 2018 anmodede Kommissionens tjenestegrene Tyskland om at fremlægge yderligere oplysninger, som Tyskland fremsendte den 24. maj 2017, den 21. juni 2017, den 12. december 2017 og den 26. marts 2018.

(15) Den 22. november 2018 mødtes Kommissionens tjenestegrene med repræsentanter for Pollmeier.

(16) Den 17. februar 2020 anmodede Kommissionen Tyskland om yderligere oplysninger, som blev fremsendt den 9. marts 2020. Den 8. december 2022 anmodede Kommissionens tjenestegrene Tyskland om yderligere oplysninger vedrørende beregningen af bruttosubventionsækvivalenten af den støtte, der er indeholdt i de to garantier, som blev forelagt den 8. februar 2023.

2. DETALJERET BESKRIVELSE AF DE TO GARANTIER

2.1. Formålet med de to garantier

(17) Ved at støtte Abalon DE's investering i et savværk til hårdt træ i 2006 sigtede delstaten Hessen og Tyskland mod at fremme og lette den regionale udvikling i Schwalm-Eder-Kreis-området. Dette NUTS III-område var berettiget til regionalstøtte i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF under det gældende regionalstøttekort for Tyskland 2004-2006 ([8]). Det gældende loft for investeringsstøtteintensiteten i området var på 18 % for store virksomheder og — i overensstemmelse med punkt 4.9 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte fra 1998 ([9]) (»1998-retningslinjerne for regionalstøtte«) — 28 % for små og mellemstore virksomheder (»SMV'er«).

([5]) Domstolens kendelse af 14.7.2016, Pollmeier Massivholz mod Kommissionen, C-246/15 P, ECLI:EU:C:2016:568.
([6]) Domstolens dom af 12.10.2016, Land Hessen mod Pollmeier Massivholz, C-242/15 P, ECLI:EU:C:2016:765.
([7]) Se fodnote 1.
([8]) Kommissionens beslutning C(2003) 904 endelig af 2. april 2003 om statsstøtte N 641/2002 — Regionalstøttekort for Tyskland 2004-2006 (EUT C 186 af 6.8.2003, s. 18). Den ikkefortrolige udgave af beslutningen er offentligt tilgængelig på Kommissionens websted: https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.14304.
([9]) Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte (EFT C 74 af 10.3.1998, s. 9).

2.2. **De to garantier**

(18) Den 28. december 2006 udstedte Investitionsbank Hessen (en offentligretlig enhed (*Anstalt des öffentlichen Rechts*), som ejes ligeligt af delstaten Hessen og Landesbank Hessen-Thüringen, en anden offentligretlig enhed), der handler i navn af og på vegne af (*im Namen und im Auftrag*) Hessens finansministerium (*Hessisches Ministerium der Finanzen*), to garantier til dækning af to lån udstedt af et konsortium bestående af tre banker, Kreissparkasse Schwalm-Eder (»KSK«), Landesbank Hessen-Thüringen (»Helaba«) og Raiffeisenzentralbank Österreich AG (»RZB«) som led i en større støttepakke ([10]) til fordel for Abalon DE:

a) en garanti med en løbetid på ti år, der dækker 70 % af et investeringslån (*Investitionskredit*) på 19,5 mio. EUR (svarende til en indledende risikoeksponering på 13,65 mio. EUR, som gradvis reduceres i de efterfølgende år ([11])) (»garantien for investeringslånet«). Lånet havde en løbetid på ti år med tilbagebetaling i halvårlige rater ([12])

b) en garanti med en løbetid på fem år (indtil den 31. december 2012) for en kassekredit på op til 10 mio. EUR til dækning af driftskapitalbehov (driftslån, *Betriebsmittelkredit*, dvs. lån, der optages til finansiering af en virksomheds daglige drift) (»garantien for driftslånet«). I det første år var garantidækningen 50 %. I de efterfølgende år blev den gradvist reduceret ([13]).

I begge tilfælde betalte Abalon DE en årlig garantipræmie på 1 % af de udestående garanterede beløb. Abalon DE betalte renter på de underliggende lån (kreditrisikomargen på 225 basispoint ud over seks-måneders Euribor-renten).

(19) Under gennemgangen af låneansøgningen vurderede de långivende banker Abalon DE's kreditstyrke. KSK, Helaba og RZB tildelte Abalon DE en kreditvurdering svarende til en årlig misligholdelsesrate på henholdsvis 2 %, 1,32 % og 0,832 %.

(20) Gennem konsortiestrukturen ydede RZB 50 %, mens de to andre banker hver ydede 25 % af hvert af de to lån.

2.3. **Retsgrundlag og støtteydende myndighed**

(21) Det nationale retsgrundlag for de to garantier er skrivelsen af 28. december 2006 fra Investitionsbank Hessen til Abalon DE og delstaten Hessens retningslinjer fra 2006 for ydelse af garantier for industrisektoren (*Richtlinien für die Übernahme von Bürgschaften und Garantien durch das delstaten Hessen für die gewerbliche Wirtschaft*) (»Hessen-retningslinjerne af 2006«) ([14]). Disse garantier blev efter Tysklands opfattelse gennemført i overensstemmelse med bestemmelserne i Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 ([15]) (»de minimis-forordningen fra 2001«).

(22) Den støtteydende myndighed var Hessens finansministerium.

2.4. **Støttemodtageren**

(23) Støttemodtageren Abalon DE er et selskab, der blev stiftet den 5. december 2006, registreret ved *Amtsgericht* Marburg (byretten i Marburg) og med sæde i Schwalmstadt (Hessen, Tyskland). Abalon DE fremstiller, sælger og distribuerer bøgetræsprodukter over hele verden.

([10]) Denne støttepakke blev anmeldt under statsstøttesag N 512/2007. Den bestod af et regionalt investeringstilskud på 4,5 mio. EUR (baseret på støtteordning N 642/2002 — »Gemeinschaftsaufgabe — Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«) og de to omhandlede garantier.

([11]) Garantidækning blev reduceret halvårligt fra 2010: i 2010 med 350 000 EUR, i 2011 og 2012 med 875 000 EUR, i 2013 med 1,05 mio. EUR og i 2014 med 1,225 mio. EUR.

([12]) Tilbagebetaling af lån: halvårlige rater, første betaling i 2010 på 500 000 EUR, i 2011 og 2012 på 1,25 mio. EUR, i 2013 på 1,5 mio. EUR, i 2014, 2015 og 2016 på 1,75 mio. EUR, og sidste rate på 1,75 mio. EUR den 31.12.2016.

([13]) Pr. 31.12.2009 blev den reduceret med 500 000 EUR, pr. 31.12.2010 med 1 mio. EUR, pr. 31.12.2011 med 1,5 mio. EUR og pr. 31.12.2012 med 2 mio. EUR.

([14]) Hessens lovtidende (*Staatsanzeiger für das Land Hessen*) nr. 30 af 24.7.2006, s. 1587.

([15]) Kommissionens forordning (EF) nr. 69/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på de minimis-støtte (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/69/oj).

(24) Da de to garantier blev udstedt den 28. december 2006, var Abalon Hardwood Consulting GmbH (»Abalon Consulting«) ejet af Manfred Reinkemeier. Abalon Consulting ejede 51 % af aktierne i Abalon DE. Gafluna Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH (»Gafluna«) ejede 49 % af aktierne i Abalon DE og de tilhørende stemmerettigheder. Gafluna ejede også 80 % af Abalon Hardwood GmbH i Østrig (»Abalon AT«). Gafluna er et datterselskab, som ejes 100 % af Valluga Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH (»Valluga«). Valluga er et datterselskab, som ejes 100 % af Raetia Privatstiftung (»Raetia«), en fond, der blev oprettet af RZB den 11. juni 2001.

(25) RZB har et helejet datterselskab, Kathrein Privatbank AG (»Kathreinbank«), som ifølge egne oplysninger er specialiseret i at tilbyde tjenesteydelser i forbindelse med oprettelse og drift af private fonde ([16]). I 2006 var Ernst Burger og Kurt Engleitner medlemmer af Kathreinbanks tilsynsråd (*Aufsichtsrat*) og Raetias bestyrelse (*Stiftungsvorstand*), som havde tre medlemmer (det tredje medlem var Karl Pistotnik). Heinrich Weninger ledede i 2006 Kathreinbanks stiftelsesenhed (*Stiftungsoffice*), der rådgiver klienter om, hvordan man opretter fonde og andre fondsrelaterede spørgsmål. Han var samtidig en af de administrerende direktører (*Geschäftsführer*) i Valluga og Gafluna. Manfred Reinkemeier var administrerende direktør i både Abalon DE og Abalon AT.

(26) Ovennævnte struktur præsenteres nedenfor:

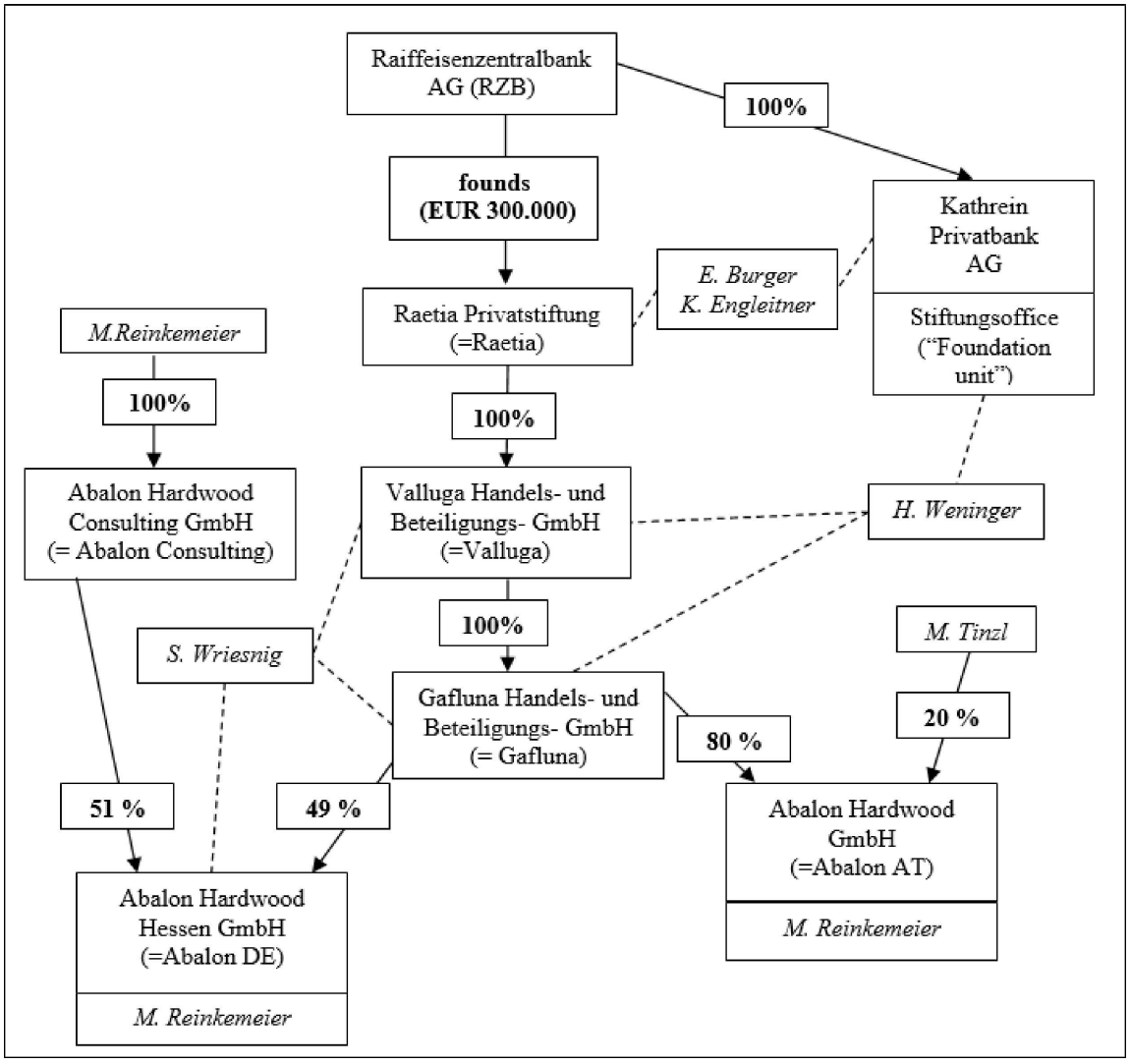

([16]) Ifølge sit websted er Kathreinbank særligt specialiseret i behovene hos iværksættere, iværksætteres familier og private fonde. Deres udvalg af tjenesteydelser dækker alle tjenesteydelser, der er vigtige for disse kunder. Dette omfatter rådgivning om oprettelse og drift af en fond (»*Die Kathrein Privatbank hat sich in besonderem Maße auf die Bedürfnisse von Unternehmern, Unternehmerfamilien und Privatstiftungen spezialisiert. Unser Leistungsspektrum umfasst alle für diese Klientel wichtigen Dienstleistungen: Dazu zählen die Beratung bei Gründung und Führung einer Stiftung, ...*«), jf. Kathreinbanks websted tilgået den 4.9.2019, https://www.kathrein.at/en/?+Die-Privatbank+&id=2500,,1001311.

2.5. **Begrundelse for at indlede den officielle undersøgelsesprocedure**

(27) I sin åbningsafgørelse fremlagde Kommissionen en foreløbig vurdering af de to garantier og rejste tvivl om deres forenelighed med det indre marked.

2.5.1. *Forekomst af støtte*

(28) Kommissionen fastslog foreløbigt, at de to garantier udgjorde statsstøtte, medmindre de kunne betegnes som de minimis-støtte. Den fandt imidlertid foreløbigt, at de to garantier ikke opfyldte de relevante krav i Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 ([17]) (»de minimis-forordningen fra 2013«). Kommissionen undersøgte derefter, om garantierne i overensstemmelse med overgangsbestemmelserne i artikel 7 i de minimis-forordningen fra 2013 kunne falde ind under de minimis-forordningen fra 2001 ved anvendelse af metoden i punkt 3.2, første afsnit, andet led, i garantimeddelelsen fra 2000 ([18]), som ifølge Retten (præmis 167, 175 og 186 i 2015-dommen) udgjorde en del af den relevante retlige ramme, inden for hvilken Kommissionen skulle vurdere de pågældende garantier. På grundlag af en maksimal misligholdelsesrate (worst case-scenariet for de tre banker) på 2 % og et årligt garantigebyr på 1 % konkluderede Kommissionen, at de deraf følgende støtteelementer både tilsammen og for hver af de individuelle garantier oversteg den tærskel på 100 000 EUR, der var fastsat i de minimis-forordningen fra 2001. Kommissionen udtrykte derfor tvivl om, hvorvidt de minimis-forordningerne fra 2013 og 2001 fandt anvendelse, og det var således den foreløbige opfattelse, at de to garantier hver for sig og tilsammen udgjorde statsstøtte.

2.5.2. *Lovlighed*

(29) For at afgøre, om støtten i form af de to garantier var lovlig, vurderede Kommissionen, om hver af disse garantier var omfattet af en forordning, der fritager støtten for anmeldelsespligten.

(30) Vedrørende garantien for driftslånet bemærkede Kommissionen, at dens formål er at yde driftsstøtte til Abalon DE. Kommissionen konkluderede foreløbigt, at en sådan driftsstøtte hverken var i overensstemmelse med artikel 15 i Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 ([19]) (»den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014«) om regionalstøtte eller artikel 22 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 om etableringsstøtte.

(31) Kommissionen konkluderede endvidere foreløbigt, at en sådan driftsstøtte ikke var i overensstemmelse med tidligere gruppefritagelser (som i henhold til artikel 58 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 kan finde anvendelse på individuel støtte, der er trådt i kraft inden ikrafttrædelsen af den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014, hvis betingelserne i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 ikke var opfyldt).

(32) Kommissionen rejste derfor tvivl om, hvorvidt støtten i form af garantien for driftslånet var forenelig støtte, der var fritaget for anmeldelsespligten.

(33) Med hensyn til garantien for investeringslånet fandt Kommissionen foreløbigt, at den i princippet kunne erklæres forenelig med det indre marked med tilbagevirkende kraft og fritaget for anmeldelsespligten i henhold til artikel 58 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 og fritagelsen i artikel 14 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 (regional investeringsstøtte), hvis Abalon DE udgjorde en SMV.

(34) Da Kommissionen imidlertid fandt, at de oplysninger, som Tyskland havde fremlagt om Abalon DE's status som SMV, var ufuldstændige, kunne den ikke drage nogen konklusion herom. Kommissionen rejste derfor tvivl om, hvorvidt den individuelle garanti for investeringslånet var forenelig støtte, der var fritaget for anmeldelsespligten i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 eller i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 ([20]) (»gruppefritagelsesforordningen for SMV'er«), som fandt anvendelse på det tidspunkt, hvor de to garantier blev stillet.

([17]) Kommissionens forordning (EU) nr. 1407/2013 af 18. december 2013 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde på de minimis-støtte (EUT L 352 af 24.12.2013, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1407/oj).

([18]) »Subventionsækvivalenten for en lånegaranti i et givet år kan: ... anses for at være forskellen mellem a) det udestående garanterede beløb ganget med risikofaktoren (sandsynligheden for misligholdelse) og b) en eventuel betalt præmie, dvs. (garanteret beløb × risiko) — præmie ...«.

([19]) Kommissionens forordning (EU) nr. 651/2014 af 17. juni 2014 om visse kategorier af støttes forenelighed med det indre marked i henhold til traktatens artikel 107 og 108 (EUT L187 af 26.6.2014, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2014/651/oj).

([20]) Kommissionens forordning (EF) nr. 70/2001 af 12. januar 2001 om anvendelse af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte til små og mellemstore virksomheder (EFT L 10 af 13.1.2001, s. 33, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2001/70/oj).

(35) Kommissionen kunne derfor ikke konkludere, at de to garantier var fritaget i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 eller nogen anden fritagelsesforordning, der var gældende på den dato, hvor de to garantier blev udstedt.

2.5.3. *Forenelighed*

(36) Da de to garantier ikke var fritaget for anmeldelsespligten og umiddelbart udgjorde regionalstøtte, vurderede Kommissionen derefter deres forenelighed under de gældende retningslinjer for regionalstøtte fra 1998.

(37) Med hensyn til garantien for investeringslånet fandt Kommissionen i overensstemmelse med det gældende regionalstøttekort for Tyskland, at investeringsstøtten til etablering af en ny virksomhed i Schwalm-Eder-Kreis-området ikke kunne overstige en støtteintensitet på 18 % for store virksomheder og 28 % for SMV'er. Da Abalon DE allerede i 2006 havde modtaget et direkte tilskud på 4,5 mio. EUR til en investering på 26 mio. EUR ([21]) op til loftet på 18 % for store virksomheder, kunne garantien (eller i det mindste en del heraf) for investeringslånet kun være forenelig, hvis Abalon DE kunne betragtes som en SMV og derfor drage fordel af den højere støtteintensitet. I 2006 anvendte Tyskland ikke den høje støtteintensitet på Abalon DE. I sin åbningsafgørelse kunne Kommissionen ikke konkludere, at de oplysninger, som Tyskland havde fremlagt om Abalon DE's status som SMV, uden tvivl udelukkede, at Abalon DE udgjorde en stor virksomhed på det tidspunkt, hvor garantierne blev udstedt. Kommissionen lod spørgsmålet om, hvorvidt Abalon DE udgjorde en SMV eller ej, stå åbent og rejste derfor tvivl om, hvorvidt støtten i form af garantien for investeringslånet var forenelig med det indre marked.

(38) Kommissionen rejste også tvivl om foreneligheden af garantien for driftslånet, da 1998-retningslinjerne for regionalstøtte ikke gjorde det muligt at erklære driftsstøtte forenelig med det indre marked i et område, der er berettiget til regionalstøtte i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF, hvilket er tilfældet for Schwalm-Eder-Kreis-området.

3. BEMÆRKNINGER MODTAGET UNDER DEN FORMELLE UNDERSØGELSESPROCEDURE

(39) Kommissionen modtog bemærkninger fra Tyskland og Pollmeier.

3.1. Første bemærkninger fra Tyskland

(40) Den 12. oktober 2016 fremlagde Tyskland en ekspertudtalelse om Abalon DE's status som SMV, der var udarbejdet af Hollstein & Partner mbB Steuerberatungsgesellschaft den 28. september 2016 (»Hollstein-rapporten«). I Hollstein-rapporten konkluderes det, at Abalon DE udgjorde en SMV i 2006-2015, da ingen af de tre lofter, der er fastsat i artikel 2, stk. 1, i bilag I til Kommissionens henstilling 2003/361/EF ([22]) (»SMV-henstillingen«, bilag I benævnes »bilag I til SMV-henstillingen«), blev overskredet i denne periode, dvs. med under 250 ansatte, en maksimal årlig omsætning på 50 mio. EUR og en maksimal samlet balance på 43 mio. EUR. I Hollstein-rapporten konkluderes det, at en sådan konklusion fortsat er gyldig, uanset om Abalon DE betragtes alene eller som en del af en større gruppe af enheder, der ud over Abalon DE ville omfatte Abalon Consulting (herunder dets tilknyttede virksomheder og partnervirksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 2 og 3, i bilag I til SMV-henstillingen), Valluga, Gafluna, Abalon AT og Raetia. I 2006 (på tildelingstidspunktet) havde denne større gruppe f.eks. 46 ansatte, en årlig omsætning på 8,976 mio. EUR og en balance på 10,569 mio. EUR.

(41) Tyskland har desuden anført, at Abalon DE på det tidspunkt, hvor de to garantier blev udstedt, udgjorde en nyetableret lille virksomhed som omhandlet i SMV-henstillingen. Tyskland har anført, at Abalon DE ville have været nødt til at håndtere de ulemper, der er typiske for nyetablerede virksomheder (f.eks. problemer med adgang til finansiering), hvis de to pågældende garantier ikke var blevet ydet, og at Abalon DE ikke ville være blevet etableret, hvis der ikke var blevet ydet støtte gennem de pågældende garantier. Endelig har Tyskland anført, at de to garantier ikke påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne negativt, da markedet for indkøb af råvarer var temmelig lokalt.

([21]) Med hensyn til erhvervelse af moderne savemaskiner, bygninger og køb af jord henvises til betragtning 10 til 2008-beslutningen.
([22]) Kommissionens henstilling 2003/361/EF af 6. maj 2003 om definitionen af mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (EUT L 124 af 20.5.2003, s. 36, ELI: http://data.europa.eu/eli/reco/2003/361/oj).

3.2. **Bemærkninger fra Pollmeier**

3.2.1. *Støtte over tærsklen i de minimis-forordningen fra 2001*

(42) Pollmeier har tilsluttet sig Kommissionens konklusioner i åbningsafgørelsen om, at de to garantier ikke kan betragtes som de minimis-støtte i henhold til bestemmelserne i de minimis-forordningen fra 2001.

(43) Pollmeier har anført, at den metode, der er nævnt i 2000-garantimeddelelsens punkt 3.2, første afsnit, første led, skal anvendes ved beregningen af støtteelementet i de to garantier. Ifølge denne metode kan subventionsækvivalenten for en lånegaranti i et givet år »beregnes på samme måde som subventionsækvivalenten for et lån på bedre vilkår end markedsvilkårene, idet rentetilskuddet repræsenterer forskellen mellem markedsrenten og den rente, der er opnået takket være statsgarantien, efter at eventuelle betalte præmier er blevet fratrukket ...«. Ifølge Pollmeier nød Abalon DE kun godt af en gunstig kreditvurdering på grund af sin forbindelse til Raetia og RZB. Desuden burde Abalon DE's misligholdelsesrisiko have været højere end den misligholdelsesrisiko på 2 %, som KSK havde tilskrevet, for så vidt angår punkt 3.3 i garantimeddelelsen fra 2008 ([23]), der fastsætter en minimumspræmie (»safe harbour-premium«) på 3,8 % for nyetablerede SMV'er.

3.2.2. *Ingen fritagelse i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 eller gruppefritagelsesforordningen for SMV'er*

(44) Pollmeier har støttet begrundelsen i åbningsafgørelsen om, at garantien for driftslånet hverken kan være gruppefritaget i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 eller i henhold til gruppefritagelsesforordningen for SMV'er.

(45) Garantien for investeringslånet er efter Pollmeiers opfattelse hverken fritaget i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 eller gruppefritagelsesforordningen for SMV'er. Abalon DE kunne ikke betragtes som en SMV i 2006, da Abalon DE var en del af en gruppe af tilknyttede virksomheder og partnervirksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 2 og 3, i bilag I til SMV-henstillingen.

3.2.3. *Abalon DE som en del af en gruppe af tilknyttede virksomheder, der omfattede RZB*

(46) Med hensyn til status som SMV har Pollmeier anført, at Abalon DE på tidspunktet for tildelingen af de to garantier var en del af en gruppe af tilknyttede virksomheder, der omfattede RZB, og at de relevante SMV-tærskler blev overskredet på gruppeniveau.

3.2.3.1. Abalon DE tilknyttet Raetia

(47) For det første har Pollmeier anført, at Abalon DE og Raetia på det tidspunkt, hvor de to garantier blev udstedt, var tilknyttede virksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen. Raetia ejede 100 % af Valluga, som ejede 100 % af Gafluna, som udøvede en bestemmende indflydelse (som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra c), i bilag I til SMV-henstillingen) over Abalon DE, selv om den kun ejede 49 % af Abalon DE's aktier. I sidstnævnte henseende har Pollmeier gjort gældende, at retten til at udøve en bestemmende indflydelse er tilstrækkelig, således at en faktisk udøvelse af en sådan indflydelse ikke er påkrævet.

(48) Pollmeier har fremhævet, at begge aktionærer (Abalon Consulting og Gafluna) i henhold til artikel 5, stk. 2, i Abalon DE's vedtægter (*Gesellschaftsvertrag*) af 5. december 2006, har ret til at udnævne en administrerende direktør (*Entsendungsrecht*).

(49) Pollmeier har endvidere anført, at visse vigtige forretningsmæssige beslutninger, der træffes af Abalon DE, i henhold til artikel 7 i Abalon DE's vedtægter skal godkendes af den tilknyttede bestyrelse (*Beirat*) (hvis medlemmer udnævnes på lige vilkår af Manfred Reinkemeier og Gafluna).

3.2.3.2. Abalon DE tilknyttet RZB

(50) For det andet har Pollmeier anført, at Abalon DE i 2006 også var tilknyttet RZB som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen. Efter Pollmeiers opfattelse var Raetia, Valluga og Gafluna et instrument, som RZB brugte til at investere i andre virksomheder, navnlig i sine egne låntagere, eftersom Raetia blev grundlagt af RZB, og på grund af det tætte personaleforhold (*personelle Verflechtungen*) mellem RZB og Raetia og dets datterselskaber.

([23]) Kommissionens meddelelse om anvendelsen af EF-traktatens artikel 87 og 88 på statsstøtte i form af garantier (EUT C 155 af 20.6.2008, s. 10).

(51) Raetias stiftelsesdokument (*Stiftungsurkunde*) af 11. juni 2001 viser, at RZB indskød i alt 300 000 EUR som startkapital i Raetia.

(52) Pollmeier har henvist til direkte og indirekte forbindelser mellem RZB og Raetia gennem fysiske personer på det tidspunkt, hvor de to garantier blev ydet. Navnlig havde medlemmerne af Raetias bestyrelse (Ernst Burger, Kurt Engleitner og Karl Pistotnik) stillinger i virksomheder ejet af RZB, navnlig Kathreinbank. Vallugas og Gaflunas administrerende direktører (Heinrich Weninger og Siegfried Wriesnig) havde også stillinger i virksomheder, der var ejet af RZB i 2006.

(53) Efter Pollmeiers opfattelse bekræfter beviserne, at de forskellige berørte virksomheder, fra Abalon DE til RZB, var tilknyttede virksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første og fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen som fortolket af Domstolen i bl.a. HaTeFo-dommen ([24]). Dette bekræftes af, at Gafluna, Valluga og Kathreinbank har deres forretningssted på samme adresse i Wien, Østrig.

3.2.3.3. Abalon DE opfyldte ikke SMV-kriterierne

(54) Pollmeier har anført, at Abalon DE som følge heraf ikke kan betragtes som en SMV, fordi tærsklerne overskrides, hvis RZB medtages i beregningen.

(55) Endelig har Pollmeier understreget, at Abalon DE's status som SMV ikke kan fastslås på grundlag af andre kriterier end dem, der er fastsat i SMV-henstillingen. En undtagelse fra disse kriterier vil kun være mulig, hvis Abalon DE er påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV, men tilstedeværelsen af sådanne ulemper kan udelukkes på grund af Abalon DE's tilknytning til RZB ([25]).

3.2.4. *Ingen forenelighed med det indre marked*

(56) Pollmeier er af den opfattelse, at garantien for driftslånet udgør driftsstøtte, som ikke kan erklæres forenelig i henhold til 1998-retningslinjerne for regionalstøtte. Desuden er Abalon DE ikke berettiget til etableringsstøtte til en lille virksomhed, da den ikke kan betragtes som en SMV. Garantien for driftslånet kan derfor ikke erklæres forenelig som etableringsstøtte.

(57) Ifølge Pollmeier gælder loftet for investeringsstøtteintensiteten på 18 % (som gælder for store virksomheder) for Abalon DE, og Abalon DE kan ikke drage fordel af SMV-bonussen, da den ikke udgør en SMV. Det betyder, at garantien for investeringslånet ikke kan betragtes som forenelig, fordi loftet allerede er overskredet med den støtte, der blev ydet i 2006. Pollmeier har desuden anført, at de to garantier ikke var betinget af, at investeringen blev opretholdt i mindst fem år, som krævet i punkt 4.10 i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte.

3.3. **Tysklands bemærkninger til Pollmeiers bemærkninger**

3.3.1. *0,5 % fast sats-metode til beregning af støttebeløbet for de to garantier*

(58) Ifølge Tyskland foreskriver punkt 3.2 i garantimeddelelsen fra 2000 ikke, at der anvendes en bestemt beregningsmetode, da det henviser til tre beregningsmetoder og kun nævner den første metode som den, der finder anvendelse »i princippet«. Desuden er der ingen fast retspraksis, der peger på en foretrukken beregningsmetode.

(59) Tyskland har anført, at den metode, der er nævnt i punkt 3.2, første afsnit, tredje led, i garantimeddelelsen fra 2000, skal anvendes, dvs. at støtteelementet skal »beregnes efter enhver anden objektivt berettiget og almindeligt anerkendt metode«. Den faste sats på 0,5 % (som blev anvendt i 2008-beslutningen til at fastsætte støttebeløbet) udgør efter Tysklands opfattelse objektivt berettiget og almindeligt anerkendt metode på baggrund af den utilstrækkelige tilgængelighed af data og i lyset af principperne om retssikkerhed, berettigede forventninger og ikkeforskelsbehandling.

([24]) Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114.

([25]) Pollmeier har i denne forbindelse henvist til Domstolens dom af 29.4.2004, Italien mod Kommissionen, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, præmis 54.

(60) Tyskland har anført, at Retten i sin dom fra 2015 fandt, at Kommissionen i dens 2008-beslutning ikke havde vurderet, hvorfor en fast sats på 0,5 % var i overensstemmelse med punkt 3.2 i garantimeddelelsen fra 2000, men ikke havde taget stilling til lovligheden af en sådan tilgang. Kommissionen vil derfor på grundlag af sine vide skønsbeføjelser kunne anvende 0,5 %-metoden i dette tilfælde.

(61) Tyskland har derfor fastholdt, at den samlede fordel ved begge garantier i henhold til denne fremgangsmåde beløber sig til 93 250 EUR og dermed ligger under de minimis-tærsklen på 100 000 EUR, jf. artikel 2, stk. 2, i de minimis-forordningen fra 2001. Derfor kan hverken garantien for investeringslånet eller garantien for driftslånet betragtes som statsstøtte.

3.3.2. *Gruppefritagelse i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014*

(62) Tyskland har fremført et subsidiært argument vedrørende garantien for investeringslånet, hvis den metode, der er nævnt i punkt 3.2, første afsnit, tredje led, i garantimeddelelsen fra 2000, ikke blev anvendt. Hvis minimumspræmien på 3,8 % i punkt 3.3 i garantimeddelelsen fra 2008 for garantier til nyetablerede SMV'er uden kredithistorik blev anvendt, ville det støtteelement, der er indbygget i investeringslånet, ifølge Tyskland beløbe sig til 2,3 mio. EUR. Dette beløb ville stadig ligge inden for rammerne af artikel 14 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 og ville således være foreneligt og fritaget for anmeldelsespligten.

3.3.3. *SMV-kriterier opfyldt, uanset om der er en tilknytning mellem de involverede virksomheder (undtagen RZB)*

(63) Ifølge Tyskland ville Abalon DE, som det fremgår af Hollstein-rapporten (betragtning 40), kunne betragtes som en SMV, dvs. tærsklerne i artikel 2, stk. 1, i bilag I til SMV-henstillingen blev ikke overskredet, selv om Abalon Consulting, Abalon AT, Gafluna, Valluga og Raetia blev medtaget i beregningen. Den omstændighed, at Siegfried Wriesnig på det tidspunkt, hvor de to garantier blev udstedt, havde været administrerende direktør for Gafluna siden 2001, administrerende direktør for Valluga siden 2001 og medlem af Abalon DE's tilknyttede bestyrelse (*Beirat*) siden 2004, ville derfor være irrelevant for vurderingen af, om Abalon DE var en SMV.

(64) Tyskland har også anført, at Kommissionen i 2008-beslutningen fandt, at Gafluna, Abalon DE, Valluga og Raetia kun var partnervirksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 2, i bilag I til SMV-henstillingen. Ifølge Tyskland er denne påståede konstatering blevet retligt bindende i medfør af 2015-dommen ([26]). Tyskland har imidlertid accepteret, at det — for nemheds skyld — også kan antages, at disse virksomheder var tilknyttede virksomheder og ikke kun partnervirksomheder.

3.3.4. *Abalon DE udgjorde en SMV, da den ikke var tilknyttet RZB*

(65) Tyskland har accepteret, at Abalon DE ikke ville kunne betragtes som en SMV, hvis den var direkte eller indirekte tilknyttet RZB. Tyskland har anført, at RZB havde ca. 55 000 ansatte i 2006, og at RZB's samlede årlige balance ved udgangen af 2006 var på ca. 115 mia. EUR. Efter Tysklands opfattelse findes sådanne tilknytninger imidlertid ikke.

(66) Med hensyn til forholdet mellem RZB/Raetia og Abalon DE eller dennes aktionærer via enkeltpersoner har Tyskland påpeget, at Pollmeier har fremført denne argumentation næsten ti år efter indgivelsen af en klage, og er derfor af den opfattelse, at argumentet må afvises med den begrundelse, at disse forhold blev fremført for sent.

3.3.4.1. Ikke tilknyttet som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen

(67) Ifølge Tyskland fører det forhold, at RZB er stifter af Raetia, ikke til den konklusion, at RZB og Abalon DE er tilknyttede virksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen. Efter Tysklands opfattelse følger det af Csoklich-rapporten (betragtning 7), at Raetias stifter RZB ikke har nogen ret til at påvirke Raetias eller dets tilknyttede virksomheders forretningsmæssige beslutninger.

([26]) 2015-dommen, præmis 122, 124, 128 og 138 ff.

(68) Ifølge denne rapport er det kendetegnende for den østrigske »private fond«, at den er fuldstændig adskilt fra og retligt uafhængig af stifteren. Stifteren er kun berettiget til sådanne rettigheder, der udtrykkeligt er forbeholdt i stiftelsesdokumentet. Raetias stiftelsesdokument viser, at RZB praktisk taget ikke har nogen indflydelse på fondens forvaltning (*Trennungsprinzip*). Tyskland har navnlig fremhævet, at stiftelsesdokumentet ikke giver RZB ret til at godkende Raetias beslutning (*Zustimmungsvorbehalte*), og det giver heller ikke RZB beføjelse til at udstede instrukser (*Weisungsrechte*) til Raetia. Det følger heraf, at Raetias bestyrelse fungerer fuldstændig frit fra stifteren. Der er ingen indirekte indflydelse, f.eks. gennem en ret til at afsætte fondens bestyrelse. Fondens bestyrelses uafhængighed af stifteren er udtrykkeligt fastsat i stiftelsesdokumentet. Tyskland har bemærket, at RZB end ikke har udnyttet den retlige mulighed for at forbeholde sig en fortrydelsesret (*Widerrufsrecht*, dvs. muligheden for at tilbagekalde stiftelsen). Da RZB's ret til ændring (af stiftelsesdokumentet) i henhold til stiftelsesdokumentet kun undtagelsesvis kan påberåbes, kan stifteren ikke modsætte sig afgørelser, der strider mod dennes interesser. Alle ændringer, der ville give RZB direkte eller indirekte indflydelse på Raetia, er udtrykkeligt udelukket.

3.3.4.2. Ikke tilknyttet som omhandlet i artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen

(69) Tyskland har endvidere anført, at hverken Abalon DE, Raetia eller nogen af dets datterselskaber er tilknyttet RZB som omhandlet i artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen ([27]) via »forbindelser mellem en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab«. Tyskland har anerkendt, at virksomheder, der ikke formelt har en af de forbindelser, der er omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen ovenfor, »men som ikke desto mindre udgør en enkelt økonomisk enhed i medfør af den rolle, som en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab, spiller, også skal anses for at være tilknyttede virksomheder i denne bestemmelses forstand, hvis de udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på samme marked eller på tilgrænsende markeder« ([28]).

(70) Tyskland er imidlertid af den opfattelse, at de kriterier, der er fastsat i HaTeFo-dommen vedrørende begrebet »en enkelt økonomisk enhed«, ikke er opfyldt, fordi RZB ikke er aktiv på det samme (eller et tilstødende) marked som Abalon DE, Abalon Consulting, Abalon AT, Gafluna, Valluga og Raetia. Den omstændighed, at RZB ydede lån og garantier til virksomheder, der er aktive på træmarkedet, betyder ikke, at RZB selv er aktiv på dette marked. Denne betingelse i artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen er derfor ikke opfyldt.

(71) Tyskland er desuden af den opfattelse, at der ikke er tale om »en enkelt økonomisk enhed«, fordi der ikke er nogen forbindelse mellem RZB's personale og personalet i Abalon DE/Gafluna/Raetia, der gør det muligt for dem at udøve indflydelse på de pågældende virksomheders forretningsmæssige beslutninger. Af de samme grunde ville man nå frem til den samme konklusion selv på grundlag af definitionen af kontrol i punkt 16 i Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser ([29]) (»den konsoliderede meddelelse om jurisdiktion«).

(72) Efter Tysklands opfattelse beviser den omstændighed, at nogle af de involverede enheder har deres forretningssted på samme adresse, ikke, at der er forbindelser mellem sådanne enheder, eller at der er mulighed for at påvirke forretningsmæssige beslutninger.

3.3.5. *Ulemper, der er typiske for en SMV*

(73) Tyskland har anført, at det ikke altid er nødvendigt at bevise, at der foreligger ulemper, som er typiske for en SMV, for at en virksomhed kan blive kvalificeret som en SMV, i tilfælde, hvor de formelle kriterier i bilag I til SMV-henstillingen er opfyldt. Det er derfor ikke nødvendigt i denne sag at bevise, at Abalon DE var påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV. Tyskland mener under alle omstændigheder, at Abalon DE har været påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV, og fastholder, at adgangen til finansiering ville have været usikker uden de to garantier, hvilket er typisk for SMV'er. Efter Tysklands opfattelse ville Abalon DE ikke være blevet etableret uden de to garantier. Desuden har klageren selv fremhævet Abalon DE's anstrengte finansielle situation i 2006.

([27]) »Virksomheder, mellem hvilke der via en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab, består en eller flere af disse forbindelser, betragtes også som tilknyttede virksomheder, hvis disse virksomheder udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på samme marked eller på tilgrænsende markeder«.

([28]) Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 34.

([29]) EUT C 95 af 16.4.2008, s. 1.

3.4. **Tysklands yderligere bemærkninger**

3.4.1. *Vurderinger tildelt Abalon DE af de tre långivende banker*

(74) Tyskland fremsendte endvidere de kreditvurderinger, som de tre långivende banker havde tildelt Abalon DE (se betragtning 19 ovenfor), og fremlagde forklaringer vedrørende disse kreditvurderinger. I et brev til Kommissionen af 15. maj 2017 har Raffeisenbank International (»RBI«, RZB's retssuccessor fra 2010) anført, at dens vurdering (kreditrisikoen for Abalon DE) på daværende tidspunkt var baseret på den fremragende adgang til råvarer i Hessen, de korte transportruter, investeringstilskuddene og de garantier, der skal stilles af delstaten Hessen, navnlig med hensyn til vækstudsigterne på træmarkedet.

(75) Efter Tysklands opfattelse er det forhold, at Abalon DE blev vurderet som en selvstændig enhed, et andet indicium mod enhver tilknytning til RZB.

3.4.2. *Personlige forbindelser mellem RZB og Raetia*

(76) Med hensyn til spørgsmålet om personlige forbindelser mellem RZB og Raetia har Tyskland oplyst, at de eneste medlemmer af Raetias bestyrelse med tre medlemmer mellem 2001 og udgangen af 2015 var Karl Pistotnik, Ernst Burger og Kurt Engleitner, og at ingen af dem nogensinde var ansat i eller medlem af et ledende organ i RZB.

(77) Tyskland har også anført, i) at Abalon DE (herunder dennes administrerende direktør Manfred Reinkemeier) indtil den 6. december 2017 ikke havde nogen kontakt med noget medlem af Raetias bestyrelse, ii) at Abalon DE's administrerende direktør på det tidspunkt, hvor garantien blev ydet, ikke vidste, at Raetia eksisterede, iii) at Manfred Reinkemeier kun fik kendskab til Raetia gennem den procedure, som Pollmeier havde indledt, og iv) at Gaflunas ejerstruktur ikke har været af interesse for og ikke har haft nogen indvirkning på Abalon DE.

(78) Tyskland har endvidere anført, at RZB aldrig har givet instrukser til Abalon DE's administrerende direktør, at RZB ikke har nogen ekspertise med hensyn til markedet for hårdt træ, og at der ikke findes nogen form for juridiske forbindelser mellem Abalon DE og RZB, der ville gøre det muligt for RZB at handle ud over sin funktion som Abalon DE's hovedbank (*Hausbank*).

(79) Tyskland har også fremsendt oplysninger fra RBI med en liste over medlemmerne af RZB's ledelse i 2006 for at påvise, at der ikke var nogen overlapning med de tre medlemmer af Raetias bestyrelse.

3.4.3. *Erklæringer fra Gafluna og Raetia*

(80) Gafluna har fremsendt erklæringer på egne vegne (*im eigenen Namen*) og efter ordre (*im Auftrag*) fra Raetia.

(81) Gafluna har anført, at er Raetias begunstigede ifølge Raetias stiftelsesdokument de virksomheder, hvori Raetia direkte eller indirekte ejer eller erhverver aktier.

(82) Ifølge Gafluna og Raetia bestod de eneste tjenesteydelser, som RZB-koncernen leverede til Raetia, Valluga eller Gafluna, i juridisk bistand til etablering af Raetia, Gafluna og Valluga og kontoforvaltningstjenester (*Kontoführung*) for Raetia. Desuden havde Valluga og Gafluna stadig (siden deres oprettelse) en betalingstransaktionskonto (*Zahlungsverkehrskonto*) i Kathreinbank (et datterselskab, som ejes 100 % af RZB).

(83) Ifølge Gaflunas og Raetias erklæringer leverede Raetia ingen tjenesteydelser til RZB-koncernens virksomheder. Raetia har aldrig kommunikeret med RZB-koncernens virksomheder om sin strategi eller retning og har aldrig været under faktuel kontrol af andre virksomheder.

3.4.4. *Erklæringer fra RBI*

(84) RBI meddelte i sin egenskab af RZB's retssuccessor, at RZB i 2001 grundlagde Raetia som enestifter og tilvejebragte 300 000 EUR af sine egne aktiver. RZB valgte og udnævnte den første bestyrelse i Raetia (Ernst Burger, Kurt Engleitner og Karl Pistotnik). Et af fondens generelle formål (*Stiftungszweck*) er at fremme den østrigske økonomi, navnlig ved at opretholde og støtte de østrigske virksomheders konkurrenceevne gennem erhvervelse af aktier i virksomheder i finansielle vanskeligheder eller tilvejebringelse af risikovillig kapital ([30]). Nærmere bestemt har RBI bekræftet, at Raetia blev oprettet for at lette omstruktureringen af RZB's kriseramte kunder gennem Raetias indirekte aktiepost i disse virksomheder. På grundlag af denne tilgang var der ikke behov for, at RZB selv købte aktier i sine kriseramte kunder.

(85) Under stiftelsesprocessen leverede RZB tjenesteydelser til Raetia, herunder juridisk og skattemæssig bistand, udarbejdelse af stiftelsesdokumentet og indførelse i selskabsregistret. Så vidt RBI ved, var ingen andre virksomheder fra RZB-koncernen (herunder Kathreinbank) involveret i Raetias stiftelsesproces. Der blev ydet yderligere juridisk bistand til etableringen af Valluga og Gafluna.

(86) RBI har bekræftet, at følgende personer på det tidspunkt, hvor de to garantier blev ydet, havde følgende stillinger i RZB og dets datterselskaber:

a) Heinrich Weninger var leder af Kathreinbanks »stiftelsesenhed« og havde ledelsesfunktioner i Kathreinbanks datterselskaber.

b) Ernst Burger var medlem af Kathreinbanks tilsynsråd.

c) Kurt Engleitner var medlem af Kathreinbanks tilsynsråd.

d) Karl Pistotnik har muligvis haft forbindelser til enheder i RZB-koncernen under sit arbejde som uafhængig advokat (ikke dokumenteret).

(87) RBI har fremlagt lister over lån, som RZB/RBI havde ydet til Abalon AT (samlede beløb på mindst 21 mio. EUR siden 2003) og Abalon DE (mindst de to lån, der er omhandlet i betragtning 18), og over al sikkerhedsstillelse modtaget i denne forbindelse.

(88) RBI har endvidere anført, at Gafluna i 2003 og 2007 havde udstedt aktier uden stemmeret (*Substanzgenussrechte*) til et beløb af 4,99 mio. EUR med henblik på at tilvejebringe kapital. Tyskland har præciseret, at disse aktier uden stemmeret fuldt ud var blevet købt i to trin af RZB's indirekte fuldt ejede datterselskab, Abies Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH (»Abies«) ([31]). Dette køb var blevet finansieret gennem et indirekte aktionærtilskud (*indirekter Gesellschafterzuschuss*) udstedt af RZB til datterselskabet Abies. RBI har forklaret, at de aktier uden stemmeret, der blev udstedt af Gafluna, giver deres købere ret til at indhente oplysninger og til at deltage i overskuddet, men de giver ingen deltager-/indflydelsesrettigheder. RBI er derfor af den opfattelse, at købet af de nævnte aktier ikke opfylder kravene i artikel 3, stk. 3, første afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen.

(89) RBI har bekræftet, at det ikke havde kendskab til nogen kommunikation mellem enheder i RZB-koncernen og Raetia om Raetias generelle strategi (se også erklæringerne i betragtning 83). RBI har understreget, at Raetia var fuldstændig uafhængig i sine forretningsmæssige beslutninger. RBI har også bekræftet, at RZB/RBI — eller dets datterselskaber — ikke udøvede faktuel kontrol over Raetia. En sådan kontrol ville have været ulovlig i henhold til østrigsk fondslovgivning, som pålagde fondens bestyrelse at afværge ethvert forsøg på at udøve indflydelse fra stifterens (RZB) side på fondens aktiviteter.

3.4.5. *Erklæring fra Abalon DE*

(90) Tyskland har også fremlagt en erklæring fra Abalon DE, hvori det understreges, at RZB ikke påvirkede nogen af dets forretningsmæssige beslutninger. Abalon DE har endvidere anført, at selskabet har været påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV, på grund af det konkurrenceprægede marked og navnlig Pollmeiers overtagelsesforsøg.

([30]) Se artikel 3, litra a), i Raetias stiftelsesdokument.

([31]) Gafluna udstedte *Substanzgenussrechte* til Albona Handels- und Beteiligungsgesellschaft mbH, som udstedte dem til Abies.

3.4.6. *Erklæringer om metoden til beregning af støttebeløbet*

(91) I sine yderligere bemærkninger af 8. februar 2023 har Tyskland gentaget, at det ikke var muligt at beregne bruttosubventionsækvivalenten af støtten i de to omhandlede garantier ved hjælp af den metode, der er nævnt i punkt 3.2, første afsnit, første led, i garantimeddelelsen fra 2000 (se betragtning 43 ovenfor). Dette ville kræve, at markedsrenten for et tilsvarende lån til Abalon DE blev fastsat uden statsgarantierne, mens KSK ifølge Tyskland ikke kunne fremsætte en erklæring herom på det pågældende tidspunkt, fordi det ikke var muligt at gengive alle de parametre, der var relevante for beslutningen, på grund af det store tidsrum på nu 17 år, efter at de to garantier blev stillet. På denne baggrund har Tyskland anført, at det trods alle bestræbelser og undersøgelser ikke var i stand til at fremlægge oplysninger. Tyskland har tilføjet, at en beregning efter den metode, der er nævnt i punkt 3.2, første afsnit, tredje led, i garantimeddelelsen fra 2000, ikke var nødvendig, eftersom den metode, der er nævnt i garantimeddelelsens punkt 3.2, første afsnit, første led, efter Tysklands opfattelse burde anvendes.

(92) Tyskland har desuden fremsat en lignende erklæring med hensyn til beregningen af bruttosubventionsækvivalenten for den støtte, der er indeholdt i de to omhandlede garantier, ved hjælp af den metode, der er nævnt i punkt 4.2, første afsnit, i garantimeddelelsen fra 2008 (»differencen mellem garantiens markedspris og den faktisk betalte pris«). Tyskland har også forklaret, at det som følge heraf ikke kunne fremsætte bemærkninger til de beregninger, som Kommissionen havde foretaget (og baseret på den metode, der er nævnt i punkt 4.2, første afsnit, i garantimeddelelsen fra 2008), på grund af det lange tidsrum mellem udstedelsen af garantierne og Kommissionens anmodning om oplysninger.

(93) Tyskland har endvidere anført, at den sandsynlighed for misligholdelse, som RZB har beregnet (0,832 %, betragtning 19), skulle tages i betragtning, da der ikke var nogen forbindelse mellem RZB og Abalon DE. Tyskland har også anført, at dette – selv om der var en sådan forbindelse – burde have været taget i betragtning i Abalon DE's kreditvurdering og ville have resulteret i en lavere sandsynlighed for misligholdelse (da Abalon DE ville drage fordel af den større finansielle styrke i en koncern, der omfatter RZB).

(94) Endelig har de tyske myndigheder fremlagt præcise oplysninger om den effektive rentesats (herunder alle gebyrer, navnlig ekspeditionsgebyrer og syndikatgebyrer), som bankerne opkrævede Abalon DE for investeringslånet.

4. **VURDERING AF STØTTEN**

(95) I afgørelser om statsstøtte vurderer Kommissionen normalt først, om der er tale om støtte, derefter dens lovlighed og endelig dens forenelighed. Da spørgsmålet om, hvorvidt Abalon DE kan betragtes som en SMV, imidlertid er relevant for alle disse vurderingstrin, vil Kommissionen først vurdere, om Abalon DE udgjorde en SMV på tidspunktet for tildelingen af de to garantier i 2006.

4.1. **Status som SMV**

(96) I sin anmeldelse af 6. september 2007 påberåbte Tyskland sig ikke udtrykkeligt Abalon DE's status som SMV. Tyskland påberåbte sig først en status som SMV i sin skrivelse af 12. oktober 2016 (betragtning 40), efter at Retten havde annulleret 2008-beslutningen.

4.1.1. *SMV-kriterierne i SMV-henstillingen*

(97) Kriterierne for at fastslå, om en virksomhed udgør en SMV, er fastsat i SMV-henstillingen, som fortolket af Domstolen. Domstolen har navnlig understreget, at SMV-henstillingen skal »fortolkes under hensyntagen til de betragtninger, som har ført til dens vedtagelse« ([32]), og har fastslået, at denne henstilling som det »fremgår af 9. og 12. betragtning til og artikel 1, stk. 1, i SMV-henstillingen, tilsigter [...] at fastsætte en definition af SMV'er, der

([32]) Se Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 30, og Domstolens dom af 10.3.2021, Ertico — ITS Europe mod Kommissionen, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, præmis 87.

skal benyttes i de EU-politikker, der anvendes indenfor Unionen og EØS, og som tager hensyn til de økonomiske realiteter for disse virksomheder for fra denne kategori at få udskilt de grupper af virksomheder, hvis økonomiske magt overstiger en SMV's økonomiske magt, og således sikre, at det netop er de virksomheder, som virkelig har behov herfor, der kommer til at nyde godt af de fordele, som de forskellige bestemmelser og foranstaltninger, der indføres for SMV'er, giver« ([33]). Domstolen har endvidere fastslået, at de »fordele, der indrømmes SMV'er, udgør [...] som oftest fritagelser fra almindelige regler, f.eks. på området for statsstøtte, således at SMV-definitionen skal fortolkes strengt« ([34]).

(98) I artikel 2, stk. 1, i bilag I til SMV-henstillingen fastsættes det, at »kategorien mikrovirksomheder, små og mellemstore virksomheder (SMV'er) omfatter virksomheder, som beskæftiger under 250 personer, og som har en årlig omsætning på ikke over 50 mio. EUR eller en årlig samlet balance på ikke over 43 mio. EUR«.

(99) Artikel 3 i bilag I til SMV-henstillingen indeholder bestemmelser om de virksomhedstyper, der tages i betragtning ved beregningen af antallet af ansatte og de finansielle beløb, jf. artikel 2, stk. 1, i bilag I til SMV-henstillingen.

(100) I henhold til artikel 3, stk. 1, i bilag I til SMV-henstillingen betragtes en virksomhed som en uafhængig virksomhed (således at kun dens egne finansielle beløb og antal beskæftigede tages i betragtning ved vurderingen af tærsklerne i artikel 2 i bilag I til SMV-henstillingen), hvis den ikke betegnes som partnervirksomhed i henhold til artikel 3, stk. 2, i bilag I til SMV-henstillingen eller som tilknyttet virksomhed i henhold til artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen.

(101) I henhold til artikel 3, stk. 2, i bilag I til SMV-henstillingen er partnervirksomheder »alle virksomheder, der ikke betegnes som tilknyttede virksomheder, jf. [artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen], og mellem hvilke der består følgende forbindelse: En virksomhed (den overordnede virksomhed) besidder alene eller i fællesskab med en eller flere tilknyttede virksomheder, jf. [artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen], 25 % eller derover af kapitalen eller stemmerettighederne i en anden virksomhed (den underordnede virksomhed)«.

(102) I henhold til artikel 3, stk. 3, første afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen forstås ved »tilknyttede virksomheder« virksomheder, mellem hvilke der består en af følgende former for forbindelse:

a) en virksomhed besidder flertallet af de stemmerettigheder, der er tillagt aktionærerne eller deltagerne i en anden virksomhed

b) en virksomhed har ret til at udnævne eller afsætte et flertal af medlemmerne af administrations-, ledelses- eller tilsynsorganet i en anden virksomhed

c) en virksomhed har ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter

d) en virksomhed, som er selskabsdeltager i en anden virksomhed, råder i medfør af en aftale med andre selskabsdeltagere i denne anden virksomhed over flertallet af selskabsdeltagernes stemmerettigheder.

(103) I artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen tilføjes det, at virksomheder, »mellem hvilke der via en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab, består en eller flere af disse forbindelser, betragtes også som tilknyttede virksomheder, hvis disse virksomheder udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på det samme relevante marked eller på tilgrænsende markeder«. I HaTeFo-dommen vedrørende fortolkningen af denne bestemmelse fastslog Domstolen, at denne bestemmelse »skal fortolkes således, at virksomheder kan anses for at være »tilknyttede« som omhandlet i denne artikel, når det på baggrund af en undersøgelse af såvel de retlige som økonomiske forbindelser, der består mellem virksomhederne, fremgår, at de udgør en enkelt økonomisk enhed via en fysisk person eller en gruppe af fysiske personer, som handler i fællesskab, selv om der ikke formelt mellem dem består en af de forbindelser, der er omhandlet i bilagets artikel 3,

([33]) Se Domstolens dom af 10.3.2021, Ertico — ITS Europe mod Kommissionen, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, præmis 88.

([34]) Se Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 32, og Domstolens dom af 24.9.2020, NMI Technologietransfer, C-516/19, ECLI:EU:C:2020:754, præmis 65, og Domstolens dom af 10.3.2021, Ertico — ITS Europe mod Kommissionen, C-572/19 P, ECLI:EU:C:2021:188, præmis 89.

stk. 3, første afsnit. Fysiske personer anses for at handle i fællesskab som omhandlet i dette bilags artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, når de arbejder sammen med henblik på at udøve indflydelse på de forretningsmæssige beslutninger i de omhandlede virksomheder, hvilket udelukker, at disse virksomheder kan anses for at være økonomisk uafhængige af hinanden. Om denne betingelse er opfyldt, afhænger af omstændighederne i den enkelte sag og er ikke nødvendigvis underlagt et krav om, at der findes aftalemæssige forbindelser mellem disse personer, eller at det fastslås, at de har til hensigt at omgå SMV-definitionen som omhandlet i henstillingen« ([35]).

(104) For endelig at fastslå, om de relevante tærskler for antal beskæftigede, omsætning eller balance for virksomheder, der ikke er uafhængige, er overskredet, fastsættes det i artikel 6, stk. 2 og 3, i bilag I til SMV-henstillingen, at de relevante data for partnervirksomhederne (proportionel forening) og de tilknyttede virksomheder (100 % forening) lægges til dataene for den undersøgte virksomhed.

4.1.2. *Vurdering*

(105) Kommissionen accepterer, at Abalon DE, som det fremgår af Hollstein-rapporten (betragtning 40), på datoen for tildelingen af de to garantier i sig selv eller i kombination med Raetia, Abalon Consulting, Valluga, Gafluna og Abalon AT stadig lå under de relevante personale-, omsætnings- og balancetærskler i bilag I til SMV-henstillingen og derfor ville kunne betragtes som en SMV.

(106) På den anden side kan Abalon DE ikke betragtes som en SMV, hvis RZB betragtes som en »tilknyttet virksomhed« eller »partnervirksomhed« i henhold til bilag I til SMV-henstillingen. RZB opfyldte ikke selv SMV-kriterierne, da antallet af ansatte (55 000 i 2006) og den årlige balance (115 mia. EUR i 2006) (betragtning 65) oversteg de respektive tærskler på 250 ansatte og/eller en årlig balance på 43 mio. EUR ([36]).

(107) For at vurdere, om Abalon DE kan betragtes som en SMV, er det derfor afgørende, at forholdet mellem Abalon DE og RZB vurderes. Med henblik herpå skal Kommissionen i lyset af den struktur, der er beskrevet ovenfor (betragtning 26), successivt vurdere forholdet mellem Abalon DE og Gafluna (afsnit 4.1.2.1), forholdet mellem Gafluna, Abalon AT, Valluga og Raetia (afsnit 4.1.2.2) og endelig forholdet mellem disse fire selskaber og RZB (afsnit 4.1.2.3).

(108) Kommissionen bemærker indledningsvis, at Pollmeiers argumenter om eksistensen af sådanne forbindelser i modsætning til Tysklands påstand (betragtning 66) ikke kan afvises, blot fordi de er blevet fremført i den formelle undersøgelsesfase og ikke i den oprindelige klage. I henhold til artikel 24, stk. 1, i Rådets forordning (EU) 2015/1589 ([37]) (»procedureforordningen«), kan alle interesserede parter »fremsætte bemærkninger, efter at Kommissionen har truffet afgørelse om at indlede den formelle undersøgelsesprocedure. …«. Kommissionen er af den opfattelse, at denne ret eksisterer, uanset om en part tidligere har indgivet en klage eller fremlagt markedsoplysninger, og at denne ret og omfanget og indholdet af de bemærkninger, som en part kan fremsætte i forbindelse med den formelle undersøgelse, ikke er begrænset af holdninger, der er indtaget i tidligere klager eller i tidligere markedsoplysninger. Under alle omstændigheder skal Kommissionen ved vurderingen af støtteforanstaltningen vurdere, om støttemodtageren kan betragtes som en SMV, og den skal med henblik herpå tage hensyn til alle de elementer, der er relevante for en sådan vurdering.

(109) Kommissionen bemærker også, at 2008-beslutningen — modsat hvad Tyskland har anført (betragtning 64) — ikke kan betragtes som juridisk bindende, idet den ville have konkluderet, at Gafluna, Abalon DE, Valluga og Raetia kun var partnervirksomheder. For det første blev denne afgørelse annulleret af Domstolen i 2015-dommen. For det andet vurderede Kommissionen i sin beslutning fra 2008 ikke, om Abalon DE kunne betragtes som en SMV på tidspunktet for udstedelsen af de to garantier, men vurderede kun, om Abalon AT's finansielle vanskeligheder kunne føre til den konklusion, at Abalon DE skulle betragtes som en kriseramt virksomhed, hvilket Kommissionen konkluderede, at den ikke kunne i lyset af den manglende finansielle forbindelse ([38]). 2008-beslutningen kan derfor ikke foregribe en vurdering af Abalon DE's status som SMV.

([35]) Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 39.

([36]) Selv hvis RZB skal betragtes som en partnervirksomhed, ville en proportionel forening på 49 % af RZB's data i forhold til Abalon DE's data stadig betyde, at Abalon DE ikke kan betragtes som en SMV. Dette ræsonnement gælder også, hvis Gafluna og dets tilknyttede virksomheder (Abalon AT, Valluga, Raetia) kun var partnervirksomheder i Abalon DE (som Tyskland har anført, men som Kommissionen har bestridt).

([37]) Rådets forordning (EU) 2015/1589 af 13. juli 2015 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af artikel 108 i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT L 248 af 24.9.2015, s. 9, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj).

([38]) Betragtning 38 til 2008-beslutningen.

4.1.2.1. Abalon DE og Gafluna er tilknyttede virksomheder

(110) Kommissionen undersøger, om Gafluna kan betragtes som en »tilknyttet virksomhed« i forhold til Abalon DE som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen.

(111) Kommissionen bemærker, at Gafluna ejede 49 % af Abalon DE's aktier i 2006 (51 % var ejet af Abalon Consulting, som er 100 % ejet af Manfred Reinkemeier). Denne minoritetsaktiepost resulterer i et mindretal af stemmerettighederne på generalforsamlingen i henhold til Abalon DE's vedtægter. Forholdet mellem Abalon DE og Gafluna opfylder derfor ikke betingelserne i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra a), i bilag I til SMV-henstillingen.

(112) I henhold til artikel 5, stk. 2, i Abalon DE's vedtægter har begge aktionærer (Gafluna og Abalon Consulting) ret til hver at udpege en administrerende direktør og til at afskedige denne person fra denne funktion. Da Gafluna kun kan udnævne eller afsætte en ud af to administrerende direktører, har det ikke den ret, der er omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra b), i bilag I til SMV-henstillingen, til at udnævne eller afsætte et flertal af de administrerende direktører. Yderligere administrerende direktører kan kun udpeges af generalforsamlingen, hvor Gafluna ikke har flertallet af stemmerettighederne (se betragtning 111 ovenfor). Kommissionen konkluderer derfor, at forholdet mellem Abalon DE og Gafluna ikke opfylder betingelserne i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra b), i bilag I til SMV-henstillingen.

(113) Kommissionen vurderer således en eventuel ret til at udøve en bestemmende indflydelse over en anden virksomhed i medfør af en med denne indgået aftale eller i medfør af en bestemmelse i dennes vedtægter som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra c), i bilag I til SMV-henstillingen. For at fastslå, om der udøves en bestemmende indflydelse, støtter Kommissionen sig på Domstolens praksis i forbindelse med SMV-henstillingen. I HaTeFo-dommen fastslog Domstolen, at »[b]etingelsen om, at fysiske personer handler i fællesskab, er ... opfyldt, når disse personer arbejder sammen med henblik på at udøve indflydelse på de forretningsmæssige beslutninger i de omhandlede virksomheder, hvilket udelukker, at disse virksomheder kan anses for at være økonomisk uafhængige af hinanden« ([39]).

(114) Det er også nyttigt at henvise til Domstolens praksis i forbindelse med fusionsforordningen ([40]), som også henviser til udøvelse af »afgørende indflydelse« og er forbundet med begrebet »en enkelt økonomisk enhed« ([41]), som Domstolen har anvendt ved fortolkningen af SMV-henstillingen ([42]). I denne forbindelse fastslog Domstolen under henvisning til Kommissionens meddelelse om jurisdiktion ([43]), at afgørende indflydelse indebærer »muligheden for at blokere for dispositioner, der er bestemmende for en virksomheds forretningspolitik. Således tillader fælles kontrol, at en foreslået strategisk beslutning kan blive blokeret som følge af den magt, som to eller flere moderselskaber har, til at forkaste den. Heraf følger, at disse aktionærer må nå til enighed om joint venture-selskabets forretningspolitik« ([44]).

([39]) Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 35.

([40]) Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 af 20. januar 2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EUT L 24 af 29.1.2004, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/139/oj). I fusionsforordningens artikel 3, stk. 2, litra b), fastsættes følgende: »Kontrol over en virksomhed opnås gennem rettigheder, aftaler eller på andre måder, som ... giver mulighed for at få afgørende indflydelse på virksomhedens drift, særlig ved: ... rettigheder eller aftaler, som sikrer afgørende indflydelse på sammensætningen af virksomhedens organer, deres rådslagninger og afstemninger eller beslutninger.«.

([41]) Se også henvisningerne til »en enkelt økonomisk enhed« i punkt 10 og 135 i Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EUT C 95 af 16.4.2008, s. 1).

([42]) Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 34, 38 39.

([43]) Kommissionens konsoliderede meddelelse om jurisdiktion efter Rådets forordning (EF) nr. 139/2004 om kontrol med fusioner og virksomhedsovertagelser (EUT C 95 af 16.4.2008, s. 1).

([44]) Dom afsagt af Retten i Første Instans af 23.2.2006, Cementbouw mod Kommissionen, T-282/02, ECLI:EU:T:2006:64, præmis 42 og 67. Se også præmis 52.

(115) I den foreliggende sag har begge aktionærer i Abalon DE, som nævnt i betragtning 112, ret til at udnævne eller afsætte en administrerende direktør. Selv om Gafluna ikke gjorde brug af denne ret, kunne Gafluna have blokeret Abalon DE's ledelsesbeslutninger, hvis denne havde udpeget en anden administrerende direktør ud over Manfred Reinkemeier, som blev udpeget af Abalon Consulting. I så fald ville de to administrerende direktører kollektivt repræsentere Abalon DE og træffe strategiske beslutninger, medmindre et kvalificeret flertal på 2/3 af aktierne/stemmerne kun gav den ene af dem denne beføjelse ([45]). Et sådant flertal på 2/3 kan imidlertid ikke opnås over for Gafluna, som ejer 49 % af aktierne. På samme måde kan generalforsamlingen kun udpege eller afsætte yderligere administrerende direktører med et flertal på 2/3. Som følge heraf kunne Gafluna have blokeret ledelsesbeslutninger, og det bør derfor på grund af ligheden mellem Gaflunas og Abalon Consultings rettigheder konkluderes, at Gafluna kan udøve en bestemmende indflydelse på Abalon DE. Den omstændighed, at Gafluna ikke gjorde brug af denne ret, rejser ikke tvivl om denne konklusion, da det ikke er nødvendigt at udøve den bestemmende indflydelse, men kun den ret til at udøve en bestemmende indflydelse, der er tillagt ved vedtægterne, i henhold til bilag I til SMV-henstillingen.

(116) Desuden indeholder Abalon DE's vedtægter bestemmelser om en såkaldt »*Beirat*« (en associeret bestyrelse) på to til fire medlemmer, der udpeges ligeligt af Gafluna og Abalon Consulting, hvis den består af to eller fire medlemmer ([46]). Hvis dette *Beirat* består af tre medlemmer, udpeger Gafluna og Abalon Consulting et medlem hver, og det tredje medlem udpeges efter aftale mellem de to aktionærer. Dette *Beirat* overvåger og rådgiver ledelsen, Det skal enstemmigt godkende visse transaktioner eller forretningsmæssige beslutninger (*Beirat* beslutter, hvilke transaktioner eller beslutninger der kræver dets egen godkendelse, således at det f.eks. kan beslutte, at alle strategiske transaktioner skal godkendes) ([47]). Ifølge Tyskland havde selskabets *Beirat* fra Abalon DE's stiftelse og indtil 2014 to medlemmer, et udpeget af Gafluna og et udpeget af Abalon Consulting. Dette viser også, at Gafluna udøvede en bestemmende indflydelse på Abalon DE.

(117) I lyset af ovenstående kunne Gafluna i 2006 udøve en bestemmende indflydelse på Abalon DE. Dette skyldes Gaflunas fælles kontrol med Abalon DE gennem udnævnelse af den øverste ledelse og vetoret i forbindelse med strategiske beslutninger om Abalon DE's forretningspolitik. Kommissionen konkluderer derfor, at Gafluna og Abalon DE er tilknyttede virksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra c), i bilag I til SMV-henstillingen.

(118) Denne konklusion underbygges af en vurdering baseret på artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen, der fokuserer på forbindelser gennem en fysisk person. I denne forbindelse fremhæves relevansen af personlige forbindelser via samtidig ledelse af virksomheder i præmis 37 i HaTeFo-dommen.

(119) Kommissionen bemærker, at der på det tidspunkt, hvor garantierne blev ydet i 2006, var en overlapning i ledelsen af Abalon DE og Abalon AT (ejet 80 % af Gafluna), da begge virksomheder havde Manfred Reinkemeier som administrerende direktør. Hvis han besluttede sig imod Gaflunas vilje i sager vedrørende Abalon DE (hvoraf Gafluna kun ejer 49 %), måtte Manfred Reinkemeier frygte ulemper i sin stilling som administrerende direktør for Abalon AT (hvoraf Gafluna ejer 80 %). I praksis kan disse selskaber, der begge kontrolleres af Gafluna, og som begge er aktive på det samme marked for løvtræ, derfor betragtes som tilknyttede gennem Manfred Reinkemeier. I lyset af den kapitalmæssige tilknytning på 80 % mellem Gafluna og Abalon AT skal Abalon DE og Gafluna også betragtes som tilknyttede.

(120) I lyset af ovenstående mener Kommissionen, at Abalon DE og Gafluna er tilknyttede virksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen.

([45]) Artikel 5, stk. 1, og artikel 6, stk. 1, i Abalon DE's vedtægter.

([46]) Artikel 7, stk. 1-3, i Abalon DE's vedtægter.

([47]) I overensstemmelse med artikel 7, stk. 7, i Abalon DE's vedtægter udarbejder den tilknyttede bestyrelse et katalog over transaktioner, der skal godkendes af den tilknyttede bestyrelse: »Den tilknyttede bestyrelse overvåger og rådgiver ledelsen. Den fastsætter selv sin forretningsorden, hvori den ... fastsætter regler for tilsynet med ledelsen. Dette omfatter ... udarbejdelse af et katalog over transaktioner, der kræver godkendelse, og som ledelsen kun må gennemføre efter forudgående godkendelse fra den tilknyttede bestyrelse.« (»*Der Beirat überwacht und berät die Geschäftsführung. Er gibt sich eine Geschäftsordnung, in der er … Regularien zur Überwachung der Geschäftsführung festlegt. Hierzu gehört … die Erstellung eines Kataloges von zustimmungspflichtigen Geschäften, die die Geschäftsführung nur nach vorheriger Zustimmung durch den Beirat durchführen darf*«).

4.1.2.2. Abalon AT, Gafluna, Valluga og Raetia (»de Raetia-tilknyttede enheder«) er tilknyttede virksomheder

(121) I 2006 (på tidspunktet for ydelsen af støtten) ejede Raetia 100 % af Valluga. Valluga ejede til gengæld 100 % af Gafluna, som selv ejede 80 % af Abalon AT. I lyset af dette flertal af aktionærernes stemmerettigheder betragtes alle fire enheder som »tilknyttede virksomheder« som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra a), i bilag I til SMV-henstillingen.

4.1.2.3. Forbindelser mellem Raetia-tilknyttede enheder og RZB

4.1.2.3.1. Direkte forbindelse mellem RZB og Raetia

(122) Raetia er en fond (*Privatstiftung*), der er oprettet i henhold til østrigsk ret, nemlig forbundsloven om private fonde ([48]). RZB grundlagde Raetia med en startkapital på 300 000 EUR. Forholdet mellem RZB som stifter og Raetia som fond reguleres af forbundsloven om private fonde og det relevante stiftelsesdokument ([49]). I henhold til stiftelsesdokumentets artikel 3, litra a), er et af Raetias formål »at fremme Østrigs økonomi, navnlig ved at opretholde og støtte de østrigske virksomheders konkurrenceevne gennem erhvervelse af aktier i virksomheder i finansielle vanskeligheder eller tilvejebringelse af risikovillig kapital« (betragtning 84).

(123) Kommissionen bemærker, at fonde ifølge Csoklich-rapporten i henhold til østrigsk ret betragtes som juridiske personer, der i princippet er uafhængige af deres stifter, og at stifteren generelt ikke har nogen rettigheder over for fonden, dens organer eller fondens aktiver (det såkaldte adskillelsesprincip (*Trennungsprinzip*) (se betragtning 67 og 68). Kommissionen vurderer imidlertid forbindelserne mellem fonden og dens stifter i forhold til bilag I til SMV-henstillingen og EU-domstolenes relaterede retspraksis, ikke i forhold til østrigsk ret.

(124) I overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra b), i bilag I til SMV-henstillingen angiver tildeling af udnævnelsesrettigheder, at to virksomheder er tilknyttede. Raetias stiftelsesdokument opretter en bestyrelse for fonden, som består af tre medlemmer ([50]). Fonden repræsenteres juridisk af to bestyrelsesmedlemmer i fællesskab (*gemeinsame Vertretung*), mens kun alle tre bestyrelsesmedlemmer i fællesskab har ret til at lede fondens virksomhed (*gemeinschaftliche Geschäftsführung*) ([51]). I overensstemmelse med stiftelsesdokumentet ([52]) udpegede RZB som stifter den første bestyrelse (Ernst Burger, Kurt Engleitner og Karl Pistotnik) for en ubegrænset periode. Efterfølgende medlemmer kan udnævnes ved enstemmig beslutning i fondens bestyrelse ([53]). I hvert fald indtil 2006 forblev sammensætningen af fondens bestyrelse uændret.

(125) Da de to garantier blev udstedt i 2006, bestod Raetias bestyrelse derfor udelukkende af RZB-udpegede personer. Da RZB havde ret til at udpege og faktisk udpegede alle de første medlemmer af Raetias bestyrelse med ansvar for at forvalte selskabets aktiviteter, konkluderer Kommissionen, at RZB og Raetia er tilknyttede virksomheder som omhandlet i artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra b), i bilag I til SMV-henstillingen.

4.1.2.3.2. Indirekte forbindelser mellem RZB og nogle af de Raetia-tilknyttede enheder via Kathreinbank (et datterselskab af RZB)

(126) Konklusionen om, at RZB og Raetia er tilknyttede virksomheder på grundlag af deres direkte forbindelser, underbygges af de indirekte forbindelser mellem RZB og nogle af de Raetia-tilknyttede enheder via Kathreinbank.

(127) Kathreinbank er et datterselskab, som ejes 100 % af RZB, og er derfor tilknyttet RZB i henhold til artikel 3, stk. 3, første afsnit, litra a), i bilag I til SMV-henstillingen. Selv om der ikke var nogen aktionærforbindelser eller stemmerettigheder mellem Kathreinbank og de Raetia-tilknyttede enheder i 2006, er der personlige forbindelser mellem dem, som er relevante for vurderingen af kvalificeringen som en SMV (betragtning 103).

([48]) Forbundslov om private fonde (»loven om private fonde«) (*Bundesgesetz über Privatstiftungen (Privatstiftungsgesetz – PSG)*).
([49]) Artikel 33 og 34 i loven om private fonde.
([50]) Se artikel 7, litra a), i Raetias stiftelsesdokument.
([51]) Se artikel 8 i Raetias stiftelsesdokument.
([52]) Se artikel 7, litra d), i Raetias stiftelsesdokument.
([53]) Se artikel 7, litra d), i Raetias stiftelsesdokument.

(128) RBI, RZB's retssuccessor, har navnlig bekræftet, at der var en vis overlapning af personale i Raetias og Kathreinbanks ledelses- og tilsynsorganer, da de to garantier blev udstedt i 2006. På det tidspunkt bestod Raetias bestyrelse af Ernst Burger, Kurt Engleitner og Karl Pistotnik. På det tidspunkt var Ernst Burger og Kurt Engleitner også medlemmer af Kathreinbanks tilsynsråd. Tyskland har også fremsat bemærkninger fra RZB, hvori det blev anerkendt, at det tredje medlem af Raetias bestyrelse, Karl Pistotnik, gennem sin advokatvirksomhed kan have etableret forbindelser med RZB.

(129) På det tidspunkt, hvor de to garantier blev udstedt, stod en af de to administrerende direktører for Valluga og Gafluna, Heinrich Weninger, desuden i spidsen for Kathreinbanks »stiftelsesenhed«. Endelig havde Gafluna, Valluga og Kathreinbank deres forretningssted på samme adresse, da garantierne blev udstedt.

(130) Efter Kommissionens opfattelse, som er baseret på en samlet vurdering af alle de ovennævnte faktiske omstændigheder, udgør overlapningen i forvaltningen mellem Kathreinbank på den ene side og Raetia, Valluga og Gafluna på den anden side tilknytninger gennem fysiske personer som omhandlet i artikel 3, stk. 3, i bilag I til SMV-henstillingen.

(131) I overensstemmelse med artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen betragtes virksomheder, der har forbindelser gennem fysiske personer, som »tilknyttede virksomheder«, hvis de udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på det samme relevante marked eller på tilgrænsende markeder. Som »tilgrænsende marked« betragtes markedet for et produkt eller en tjenesteydelse i et foregående eller efterfølgende omsætningsled i forhold til det relevante marked. I denne forbindelse bemærker Kommissionen, at Raetia og Kathreinbank (via sin stiftelsesenhed) er aktive på et tilgrænsende marked (Raetia er en fond, og Kathreinbank leverer tjenesteydelser til fonde (betragtning 25), som udgør et marked i tidligere omsætningsled) og derfor kan betragtes som tilknyttede virksomheder. Det skal desuden påpeges, at tilknyttede holdingselskaber, som kontrollerer (er tilknyttet) et datterselskab, der er aktivt på det samme relevante marked som støttemodtageren eller på tilgrænsende markeder, i princippet selv skal anses for at udøve deres aktivitet eller en del af deres aktivitet på dette marked. Dette skyldes, at begrebet tilknytninger nødvendigvis indebærer, at datterselskabet ikke har fuld selvstændighed i forhold til det tilknyttede holdingselskab, hvorfor holdingselskabet selv er involveret i fastlæggelsen eller i det mindste i godkendelsen af strategien og andre aspekter af forretningspolitikken for det datterselskab, der er direkte til stede på markedet. Dette er en konsekvens af Domstolens praksis vedrørende begrebet én økonomisk enhed ([54]), som er den fremherskende logik bag artikel 3, stk. 3, fjerde afsnit, i bilag I til SMV-henstillingen. Desuden er der i en koncern generelt en fordeling af opgaver mellem enheder. En enhed producerer f.eks. varerne, en anden sælger dem, mens en tredje fungerer som den ledende holdingenhed. Alle disse har en funktionel tilknytning til det relevante marked. Alle disse enheder er således omfattet af sætningen »hvis de udøver deres aktiviteter eller en del af deres aktiviteter på det samme relevante marked eller på tilgrænsende markeder«. På dette grundlag konkluderer Kommissionen, at gruppen af tilknyttede virksomheder (RZB, Raetia, Valluga, Gafluna, Abalon AT og Abalon DE) udøvede sine aktiviteter eller en del af sine aktiviteter på det samme relevante marked eller på tilgrænsende markeder, da garantierne blev udstedt.

(132) Kommissionen konkluderer, at Raetia, Valluga og Gafluna på det tidspunkt, hvor de to garantier blev ydet, var tilknyttet Kathreinbank og dermed til RZB.

4.1.2.4. Konklusion

(133) Ved vurderingen af en virksomheds status som SMV lægges 100 % af dataene for enhver tilknyttet virksomhed til dens egne data ([55]). Da Abalon DE var tilknyttet Gafluna (afsnit 4.1.2.1), som var tilknyttet Abalon AT, Valluga og Raetia (afsnit 4.1.2.2), mens sidstnævnte var tilknyttet RZB (betragtning 121), skal RZB tages i betragtning ved vurderingen af Abalon DE's status som SMV.

(134) Da RZB ikke var en SMV, da de to garantier blev udstedt, var dets tilknyttede virksomheder, navnlig Abalon DE, heller ikke SMV'er på daværende tidspunkt.

([54]) Domstolens dom af 27.2.2014, HaTeFo mod Finanzamt Haldensleben, C-110/13, ECLI:EU:C:2014:114, præmis 34.
([55]) Artikel 6, stk. 2 og 3, i bilag I til SMV-henstillingen (se betragtning 104).

4.1.2.5. Abalon DE er ikke påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV

(135) Ud over ovennævnte tilknytninger undersøgte Kommissionen i sin vurdering af Abalon DE's status som SMV i 2006, om virksomheden var påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV. Foranstaltninger rettet mod SMV'er bør reelt være til gavn for virksomheder, hvis størrelse udgør en ulempe, og ikke for virksomheder, der tilhører en stor koncern, og som har adgang til midler og bistand, der ikke er til rådighed for konkurrenter af samme størrelse (betragtning 97). Det følger også heraf, at det — for at sikre, at kun reelt uafhængige SMV'er nyder godt af de fordele, der er forbundet med deres status — bør være muligt at fjerne retlige ordninger, hvor SMV'er udgør en økonomisk gruppe, der er meget stærkere end en sådan SMV. Det bør også sikres, at definitionen af en SMV ikke omgås af formelle grunde ([56]). Hvis en virksomhed i realiteten ikke er påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV, har Kommissionen ret til at afvise en forhøjet støtte ([57]). På trods af det påståede forhold, at Raetia var uafhængig af RZB (betragtning 123), var Abalon DE ikke en uafhængig SMV. På grund af ovennævnte betydelige forbindelser med Raetia-koncernen og med RZB, en finansiel institution af betydning på markedet, mener Kommissionen, at Abalon DE i virkeligheden ikke var påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV, f.eks. problemer med adgang til finansiering.

(136) Dette illustreres af, at RZB ydede 50 % af Abalon DE's investeringslån og kassekredit (se betragtning 20). Kommissionen bemærker også, at Abalon DE's moderselskab Gafluna indirekte modtog kvasiegenkapital fra RZB. I løbet af undersøgelsen har RBI, RZB's retlige efterfølger (betragtning 88), anført, at Gafluna i 2003 og 2007 for at rejse kapital udstedte aktier uden stemmeret til en værdi af 4,99 mio. EUR, som blev købt fuldt ud af Abies, RZB's indirekte fuldt ejede datterselskab. Abies modtog et indirekte aktionærtilskud (*indirekter Gesellschafterzuschuss*) fra RZB til finansiering af denne erhvervelse. Denne betydelige tilførsel af 4,99 mio. EUR i form af kvasiegenkapital i Gafluna viser, at Gafluna og de enheder, der er tilknyttet den, ikke var påvirket af ulemper, der er typiske for en SMV, med hensyn til adgang til kapital.

4.1.3. *Konklusion om status som SMV*

(137) I lyset af ovenstående konkluderer Kommissionen, at Abalon DE ikke kan betragtes som en SMV, da de to garantier blev udstedt i 2006.

4.2. **Forekomst af støtte**

(138) I artikel 107, stk. 1, i TEUF fastsættes følgende: »Bortset fra de i traktaterne hjemlede undtagelser er statsstøtte eller støtte, som ydes ved hjælp af statsmidler under enhver tænkelig form, og som fordrejer eller truer med at fordreje konkurrencevilkårene ved at begunstige visse virksomheder eller visse produktioner, uforenelig med det indre marked, i det omfang den påvirker samhandelen mellem medlemsstaterne«. For at en foranstaltning kan betegnes som støtte efter denne artikel, skal alle følgende betingelser være opfyldt: i) foranstaltningen skal kunne tilregnes staten og finansieres ved hjælp af statsmidler, ii) den skal give modtageren en fordel, iii) denne fordel skal være selektiv, og iv) foranstaltningen skal fordreje eller true med at fordreje konkurrencevilkårene og påvirke samhandelen mellem medlemsstater.

4.2.1. *Finansiering med statsmidler og tilregnelse til staten*

(139) De to garantier blev udstedt af Investitionsbank Hessen på vegne af Hessens finansministerium. De kan således direkte tilregnes staten.

(140) De er afhængige af statsbudgettet og involverer derfor statsmidler (betragtning 18).

4.2.2. *Virksomhed*

(141) Abalon DE betragtes som en virksomhed, da den udøver en økonomisk aktivitet. Abalon DE forarbejder skovbrugsprodukter og sælger de forarbejdede produkter på de relevante produktmarkeder mod betaling (betragtning 23).

([56]) Domstolens dom af 29.4.2014, Italien mod Kommissionen, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, præmis 50.
([57]) Domstolens dom af 29.4.2014, Italien mod Kommissionen, C-91/01, ECLI:EU:C:2004:244, præmis 54.

4.2.3. *Fordel*

(142) En fordel er enhver økonomisk fordel, som en virksomhed ikke kunne have opnået på normale markedsvilkår, dvs. uden statslig indgriben. En låntager, der har indgået en låneaftale, som garanteres af de offentlige myndigheder i en medlemsstat, opnår normalt en fordel, da de finansieringsomkostninger, som låntageren bærer, er lavere end dem, som låntageren ville have, hvis denne skulle opnå den samme finansiering og den samme garanti til markedspriser ([58]).

(143) Som udgangspunkt anses statsstøtteelementet for at være differencen mellem en rimelig markedspris for den ydede garanti og den pris, der faktisk betales for foranstaltningen ([59]).

4.2.3.1. Principper for beregning af støtteelementet i garantier

(144) Støtte i form af statsgarantier ydes på det tidspunkt, hvor garantien stilles, ikke når garantien påberåbes, eller når der foretages udbetalinger i henhold til garantien ([60]). Det relevante tidspunkt for vurderingen af foranstaltningerne er derfor det tidspunkt, hvor garantierne blev ydet i december 2006 (betragtning 18).

(145) For at afgøre, om de to garantier giver Abalon DE en fordel, er Kommissionen nødt til at basere sig på de metoder og principper, der gør det muligt at beregne garantiernes reelle markedsværdi så nøjagtigt som muligt. De er i øjeblikket fastsat i garantimeddelelsen fra 2008. Selv om garantimeddelelsen fra 2000 fandt anvendelse på tildelingsdatoen, blev den erstattet af garantimeddelelsen fra 2008, som fastlægger en mere detaljeret politik for beregning af støtteelementet i garantier for bedre at afspejle virkeligheden på markedet. Da støttebegrebet er et objektivt begreb, der skal vurderes så præcist som muligt, anvender Kommissionen således garantimeddelelsen fra 2008 til sin vurdering af, om de to omhandlede garantier giver Abalon DE en fordel.

(146) I punkt 3.2, litra d), i garantimeddelelsen fra 2008 fastsættes følgende: »For at fastlægge den tilsvarende markedspris tages der i begge tilfælde hensyn til garantiens og det underliggende låns karakteristika. Disse omfatter: transaktionsbeløbet og transaktionens varighed, den sikkerhed, der stilles af låntageren, og andre forhold, der påvirker vurderingen af tilbagebetalingsgraden, sandsynligheden for, at låntageren misligholder sine forpligtelser på grund af sin finansielle situation, sin branche og sine fremtidsudsigter samt andre økonomiske forhold Ved denne analyse bør det især være muligt at klassificere låntageren på grundlag af kreditrisikoen (kreditvurdering). Denne klassificering kan foretages af et internationalt anerkendt kreditvurderingsbureau, eller på grundlag af en eventuel intern kreditvurdering i den bank, der yder det underliggende lån. ... For at vurdere, om præmien svarer til markedspriserne, kan medlemsstaten sammenligne den med de præmier, der betales af virksomheder med en tilsvarende kreditvurdering på markedet«.

(147) Punkt 4.2, første afsnit, i garantimeddelelsen fra 2008 indeholder tre forskellige metoder til at identificere støtteelementet i individuelle garantier som dem, der er tale om. Den første metode, hvorefter subventionsækvivalenten skal beregnes som »differencen mellem garantiens markedspris og den faktisk betalte pris« (»den første metode i henhold til garantimeddelelsen af 2008«), skal i princippet anvendes.

(148) Under den formelle undersøgelsesprocedure anmodede Kommissionen Tyskland om oplysninger vedrørende beregningen af bruttosubventionsækvivalenten af støtten i de pågældende garantier ved hjælp af den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2008, men de tyske myndigheder fandt, at disse oplysninger var umulige at fremlægge (betragtning 16, 91 og 92). Kommissionen mener imidlertid, at den er i stand til at anvende den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2008, fordi markedet giver garantier for den pågældende type transaktion.

([58]) Domstolens dom af 3.4.2014, Frankrig mod Kommissionen, C-559/12 P, ECLI:EU:C:2014:217, præmis 96, og Rettens dom af 12.3.2020, Valencia Club de Fútbol mod Kommissionen, T-732/16, ECLI:EU:T:2020:98, præmis 121.

([59]) Se punkt 4.1, første afsnit, i garantimeddelelsen fra 2008.

([60]) Punkt 2.1 i garantimeddelelsen fra 2008.

(149) For at identificere markedsprisen og beregne støttebeløbet sammenligner Kommissionen den pris, der faktisk er betalt, med den pris, der er betalt i sammenlignelige markedstransaktioner, enten af Abalon DE selv eller af sammenlignelige virksomheder. Da der ikke foreligger oplysninger om Abalon DE, analyserer Kommissionen i det følgende, i) hvilke virksomheder der kan sammenlignes med Abalon DE (afsnit 4.2.3.2.), ii) markedsprisen for de pågældende garantier (afsnit 4.2.3.3) og iii) det deraf følgende støttebeløb (afsnit 4.2.3.4).

4.2.3.2. Sammenligning med virksomheder med en lignende misligholdelsesrate og kreditvurdering

(150) Det vigtigste element til at afgøre, hvilke virksomheder der kan sammenlignes med Abalon DE, er deres respektive sandsynligheder for misligholdelse. Når banker udsteder et lån til en virksomhed, tildeler de låntageren en misligholdelsesrate (sandsynlighed for misligholdelse), der afspejler deres individuelle risikovurdering. Bankerne foretager en omfattende risikovurdering, der i overensstemmelse med deres interne vurderingssystem tager hensyn til specifikke kriterier for virksomhedens økonomiske levedygtighed og en vurdering af produktmarkedet og aktivitetssektoren.

(151) Det er derfor nødvendigt at vurdere Abalon DE's misligholdelsesrater og deres troværdighed.

(152) Tre banker udstedte de underliggende lån og tildelte forskellige misligholdelsesrater (sandsynlighed for misligholdelse) til Abalon DE, nemlig KSK (misligholdelsesrate på 2 %), Helaba (misligholdelsesrate på 1,32 %) og RZB (misligholdelsesrate på 0,832 %) (se betragtning 19).

(153) Da raterne er baseret på en individuel risikovurdering, forekommer det generelt hensigtsmæssigt at tage hensyn til de forskellige rater, der tildeles en virksomhed, og beregne et gennemsnit af dem for i tilstrækkelig grad at tage højde for markedssituationen. Hvis en vurdering imidlertid ikke er troværdig, ikke sammenlignelig eller ikke objektiv, bør den ikke tages i betragtning ved beregningen af gennemsnittet.

(154) I den foreliggende sag finder Kommissionen, at de forskellige kreditvurderinger fra de tre banker alle finder direkte anvendelse på Abalon DE (de blev beregnet af bankerne på grundlag af virksomhedsspecifikke oplysninger fra Abalon DE, og de tre banker var involveret i de underliggende lån til Abalon DE). Kommissionen mener imidlertid ikke, at RZB's vurdering er tilstrækkelig objektiv og troværdig, til at den kan anvendes, på grund af tilknytningen mellem RZB og den kreditvurderede virksomhed Abalon DE.

(155) Kommissionen baserer derfor kun sin vurdering på gennemsnittet af de misligholdelsesrater, som KSK og Helaba har identificeret, dvs. 1,66 % (gennemsnit på 2 % og 1,32 %) ([61]). På grundlag af denne gennemsnitlige misligholdelsesrate ligger Abalon DE's kreditkvalitet (vurdering) i 2006 i intervallet »Ba2«/»Ba3« på Moodys ratingskala ([62]), hvilket svarer til intervallet »BB«/»BB-« på S&P's ratingskala ([63]).

4.2.3.3. Garantiernes markedspris

(156) Garantipræmier, der opkræves af virksomheder med en kreditvurdering svarende til Abalons, er ikke tilgængelige.

(157) Kommissionen kan imidlertid fastsætte markedsprisen på grundlag af handlede credit default swaps (CDS). Kommissionen mener, at CDS er passende og relevante referencer, da de giver en markedspris for en virksomheds misligholdelsesrisiko ([64]).

([61]) Resultatet ændres ikke, selv om gennemsnittet af de tre misligholdelsesrater (herunder 0,832 % fra RZB) blev fastholdt. Gennemsnittet ville være 1,38 %, hvilket ligger inden for det samme »Ba2«/»Ba3«-interval på Moodys ratingskala.

([62]) Se første kolonne (»1 year default probabilities«) i bilag 26 til Moodys Special Comment »Corporate Default and Recovery Rates, 1920-2006«, februar 2007 (Ba2: 0,856, Ba3: 1,929) (https://www.moodys.com/sites/products/DefaultResearch/2006400000429618.pdf).

([63]) https://www.researchgate.net/figure/Moodys-and-S-P-alphanumeric-ratings-conversion-into-numeric-values_tbl1_23722339.

([64]) Se Kommissionens meddelelse om begrebet statsstøtte i artikel 107, stk. 1, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (EUT C 262 af 19.7.2016, s. 1, punkt 111). CDS er finansielle instrumenter, der forsikrer långiveren (eller en tredjepart, som har købt afdækningen) mod misligholdelsesrisikoen for en referenceenhed (her låntageren), som f.eks. lånegarantier. Den pris, der betales for risikoafdækningen, kaldes »garantipræmie« i tilfælde af en lånegaranti og »markedskreditspænd« i tilfælde af handlede CDS'er. Begge priser bestemmes hovedsagelig af misligholdelsesrisikoen for den enhed (låntager), der henvises til, og kan derfor betragtes som referencepriser for samme type risici, dvs. misligholdelsesrisiko.

(158) Med hensyn til Abalon DE's kreditvurdering er iTraxx crossover-indekset (iTraxx Europe Crossover Credit Derivate Index) et passende markedsbenchmark: iTraxx crossover-indekset består af op til 75 europæiske virksomheder med en gennemsnitlig kreditvurdering på »BB« omkring den relevante dato ([65]) og et sikkerhedsniveau svarende til Abalon DE's ([66]). Markedskreditspændet (indikator for markedsgarantipræmien) ([67]) i iTraxx Crossover-indekset pr. 29. december 2006 ligger på 2,19 % for driftslånet (vægtet gennemsnitlig løbetid for garantien tæt på fem år) og 2,66 % for investeringslånet (vægtet gennemsnitlig løbetid for garantien på 5-10 år som følge af den lineære afskrivning).

4.2.3.4. Støttebeløb, der følger heraf

(159) På grundlag af ovenstående beregner Kommissionen bruttosubventionsækvivalenten af den støtte, der er indeholdt i garantierne, ved hjælp af den første metode i garantimeddelelsen fra 2008. Kommissionen tager hensyn til følgende betingelser, der følger af garanti- og lånedokumenterne:

a) Investeringslån (*Investitionskredit*):

i) lånebeløb på 19,5 mio. EUR, ti års løbetid

ii) tilbagebetaling af lån i halvårlige rater fra 2010: i 2010 to halvårlige rater på 500 000 EUR, i 2011 og 2012 fire halvårlige rater på 1,25 mio. EUR, i 2013 to halvårlige rater på 1,5 mio. EUR og i 2014, 2015 og 2016 seks halvårlige rater på 1,75 mio. EUR, herunder den sidste rate på 1,75 mio. EUR, der forfaldt den 31. december 2016

iii) 70 % af lånebeløbet dækket af en offentlig garanti, dvs. 13,65 mio. EUR indtil 2010

iv) garantidækning reduceret halvårligt fra 2010: i 2010 med 350 000 EUR, i 2011 og 2012 med 875 000 EUR, i 2013 med 1,05 mio. EUR og i 2014 med 1,225 mio. EUR.

b) Driftslån (*Betriebsmittelkredit*):

i) lånebeløb på op til 10 mio. EUR, ingen fast løbetid (ophør ved annullering) og tilbagebetaling af lån efter opsigelse

ii) op til 50 % af lånebeløbet dækket af en tidsbegrænset offentlig garanti indtil den 31. december 2012, dvs. 5 mio. EUR

iii) garantidækningen reduceret i trin over tid: 31. december 2009 med 500 000 EUR, 31. december 2010 med 1 mio. EUR, 31. december 2011 med 1,5 mio. EUR og 31. december 2012 med 2 mio. EUR.

c) I begge tilfælde:

i) Abalon DE betaler en årlig garantipræmie på 1 % af de udestående garanterede beløb.

ii) Ved beregningen af bruttosubventionsækvivalenten for den støtte, der er indeholdt i garantierne, skal pengestrømmene tilbagediskonteres til tildelingsdatoen december 2006. Til dette formål anvendes en sats på 5,36 % på grundlag af den referencesats, der var gældende i Tyskland i december 2006 ([68]), forhøjet med 100 basispoint i henhold til Kommissionens meddelelse om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (»meddelelsen om referencesatsen«) ([69]).

([65]) Se figur 20 i Quarterly Bulletin of the Bank of England 2007 Q3 (Volume 47 No. 3, https://www.bankofengland.co.uk/-/media/boe/files/quarterly-bulletin/2007/quarterly-bulletin-2007-q3.pdf).

([66]) De værdipapirer, der er stillet som sikkerhed af Abalon DE (sikkerhedsstillelse, anvendelse af maskiner og fast ejendom), er standard med hensyn til de maksimale beløb, der kan inddrives. Dette er i overensstemmelse med anvendelsen af iTraxx crossover-indekset, som forudsætter en inddrivelsessats på 40 % (dvs. 60 % tab givet misligholdelse), hvilket er i overensstemmelse med markedsobservationerne for lån med standardsikkerhedsstillelse.

([67]) Se fodnote 64.

([68]) Se referencesatser og inddrivelsessatser for de 25 EU-medlemsstater fra 1.5.2004-31.12.2006: 4,36 for Tyskland fra 1.12.2006–31.12.2006 (https://competition-policy.ec.europa.eu/document/download/ff0d1fd3-2fda-42c1-9980-42501a62c026_en?filename=reference_rates_eu25_en.pdf).

([69]) Meddelelse fra Kommissionen om revision af metoden for fastsættelse af referencesatsen og kalkulationsrenten (EUT C 14 af 19.1.2008, s. 6).

(160) Som anført i betragtning 158 ville markedsgarantipræmien have været 2,19 % for driftslånet og 2,66 % for investeringslånet. Dette skal sammenlignes med den årlige præmie på 1 % af de udestående garanterede beløb (se betragtning 159, litra c), nr. i)), som Abalon DE faktisk har betalt.

(161) På grundlag af denne sammenligning og ved anvendelse af den gældende diskonteringssats (se betragtning 159, litra c), nr. ii)) beløber bruttosubventionsækvivalenten af støtten i investeringskreditgarantien sig til 1 380 705 EUR, mens bruttosubventionsækvivalenten af støtten i driftskapitalkreditgarantien beløber sig til 129 134 EUR, dvs. et samlet støttebeløb på 1 509 839 EUR.

4.2.3.5. Mulighed for at anvende andre metoder til at fastslå fordelen

4.2.3.5.1. Anvendelse af safe harbour-tilgangen i garantimeddelelsen fra 2008

(162) Pollmeier bemærkede, at Abalon DE var en nystiftet virksomhed uden kredithistorie, for hvilken safe harbour-tilgangen (3,8 %) i punkt 3.3 i garantimeddelelsen fra 2008 fandt anvendelse (betragtning 43). I henhold til denne tilgang kan Kommissionen, hvis låntageren er en SMV, acceptere en simpel vurdering af, om en lånegaranti indebærer støtte eller ej.

(163) Kommissionen bemærker imidlertid, at Abalon DE ikke er en SMV, hvorfor denne metode ikke finder anvendelse.

4.2.3.5.2. Anvendelse af enhver anden objektivt begrundet og almindeligt accepteret metode, dvs. den tredje metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000

(164) I henhold til punkt 3.2, første afsnit, i garantimeddelelsen fra 2000 kan subventionsækvivalenten for en lånegaranti:

a) beregnes på samme måde som subventionsækvivalenten for et lån på bedre vilkår end markedsvilkårene, idet rentetilskuddet repræsenterer forskellen mellem markedsrenten og den rente, der er opnået takket være statsgarantien, efter at eventuelle betalte præmier er blevet fratrukket (»den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000«)

b) anses for at være forskellen mellem i) det udestående garanterede beløb ganget med risikofaktoren (sandsynligheden for misligholdelse) og ii) en eventuel betalt præmie, dvs. (garanteret beløb × risiko) — præmie (»den anden metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000«)

c) beregnes efter enhver anden objektivt berettiget og almindeligt anerkendt metode (»den tredje metode i henhold til garantimeddelelsen af 2000«).

(165) I henhold til punkt 3.2, andet afsnit, i garantimeddelelsen fra 2000 bør den første metode for individuelle garantier i princippet være den normale beregningsmetode, og for garantiordninger bør det være den anden metode.

(166) Tyskland har i sine bemærkninger til åbningsafgørelsen anført, at en fast sats på 0,5 % stadig var gældende (se betragtning 58-60), da den kunne begrundes i henhold til den tredje metode i garantimeddelelsen fra 2000.

(167) Kommissionen mener imidlertid, at Kommissionens garantimeddelelse fra 2000 ikke kan anvendes i den foreliggende sag, da garantimeddelelsen fra 2008 indeholder en mere hensigtsmæssig og præcis vejledning med henblik på at fastslå fordelen (betragtning 145).

(168) Under alle omstændigheder bemærker Kommissionen under hensyntagen til punkt 3.2, andet afsnit, i garantimeddelelsen fra 2000, at den tredje metode i garantimeddelelsen fra 2000 har karakter af en catch all-bestemmelse (*Auffangtatbestand*), som kun ville finde anvendelse, hvis de andre beregningsmetoder ikke er berettigede, gennemførlige og hensigtsmæssige i det konkrete tilfælde. I denne forbindelse bemærker Kommissionen, at det i punkt 3.2, andet afsnit, i garantimeddelelsen fra 2000 kræves, at den første metode i henhold til denne meddelelse anvendes for de ad hoc-garantier, der er tale om i denne sag. Denne første metode, som direkte er baseret på en sammenligning med markedstallene, kan bedre afspejle markedssituationen end den blotte standardberegning i den tredje metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000. Det skal i denne forbindelse bemærkes, at Retten i sin dom af 2015 ([70]) også bemærkede, at Kommissionens accept af praksis med at anvende satsen på 0,5 % var af »foreløbig karakter«, og at »en undersøgelse af situationen var planlagt«, navnlig efter »en mere præcis definition af støtteintensiteten på grundlag af supplerende undersøgelser«, hvilket bekræfter, at sidstnævnte metode allerede på daværende tidspunkt blev anset for ikke i tilstrækkelig grad at afspejle markedssituationen. Af denne yderligere grund bør den tredje metode i garantimeddelelsen fra 2000 derfor ikke anvendes i dette tilfælde.

4.2.3.5.3. Anvendelse af den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000

(169) I åbningsafgørelsen ([71]) overvejede Kommissionen muligheden for at anvende den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000. Det ville f.eks. have krævet data for at bestemme markedsrenten. I betragtning 32 i nævnte afgørelse opfordrede Kommissionen Tyskland til at fremlægge de oplysninger, der var nødvendige for at anvende denne metode. Tyskland fremlagde imidlertid ikke disse oplysninger, hverken i den indledende undersøgelsesfase ([72]) eller i den senere formelle undersøgelsesfase ([73]) efter den udtrykkelige opfordring i åbningsafgørelsen. Under den formelle undersøgelse anmodede Kommissionen også Tyskland om oplysninger vedrørende beregningen af bruttosubventionsækvivalenten af støtten i de pågældende garantier ved hjælp af den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000, men de tyske myndigheder fandt (i det væsentlige), at det var umuligt at beregne dette beløb (betragtning 16, 91 og 92).

(170) Kommissionen mener imidlertid, at den første metode i garantimeddelelsen fra 2008 principielt bør anvendes (betragtning 147). I betragtning af manglen på de krævede oplysninger om referencemarkedsrenter bemærker Kommissionen desuden, at en direkte anvendelse af den første metode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000 ikke er mulig. En indirekte metode ville være at fastlægge markedsreferencer for lånerenterne på grundlag af meddelelsen om referencesatsen. En sådan tilgang ville imidlertid være langt mindre præcis og mindre meningsfuld på grund af anvendelsen af de brede kreditrisikokategorier i meddelelsen om referencesatsen. Den første metode i garantimeddelelsen fra 2008 giver derfor større økonomisk mening, da der kan anvendes direkte markedsreferencer.

4.2.4. *Selektiv karakter*

(171) De to ad hoc-garantier ydes udelukkende til Abalon DE og er derfor selektive. Dette bestrides ikke af Tyskland. Som Domstolen har fastslået, giver identificeringen af en økonomisk fordel i forbindelse med individuel støtte i princippet anledning til en formodning om, at den er selektiv ([74]). Dette gælder, uanset om der er aktører på de relevante markeder, som befinder sig i en sammenlignelig situation.

([70]) Dommen fra 2015, præmis 174.
([71]) Betragtning 32 til åbningsafgørelsen.
([72]) I sin skrivelse af 28.5.2015 henviser Tyskland som et alternativ til den foreslåede faste sats på 0,5 % udtrykkeligt til den anden beregningsmetode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000 og ikke til den første beregningsmetode i henhold til denne meddelelse.
([73]) I sin skrivelse af 27.3.2017 fokuserer Tyskland sin argumentation på den foreslåede faste sats på 0,5 %, som efter Tysklands opfattelse også kunne anvendes efter den tredje beregningsmetode i henhold til garantimeddelelsen fra 2000. Tyskland har ikke givet yderligere oplysninger om en eventuel anvendelse af den første beregningsmetode i henhold til nævnte meddelelse.
([74]) Se Domstolens dom af 4.6.2015, Kommissionen mod MOL, C-15/14 P, ECLI:EU:C:2015:362, præmis 60.

4.2.5. *Fordrejning af konkurrencevilkårene*

(172) Garantierne forbedrer Abalon DE's konkurrencemæssige stilling i forhold til konkurrenter, der ikke nyder godt af disse garantier. Abalon DE er aktiv på et marked, hvor der er konkurrence (hvilket navnlig fremgår af Pollmeiers klage). Garantierne fordrejer eller truer således med at fordreje konkurrencen.

4.2.6. *Påvirkning af samhandelen mellem medlemsstater*

(173) Kommissionen afviser Tysklands argument (se betragtning 41) om, at de to garantier er af rent lokal karakter. Selv om råvaren, som Tyskland har anført, hovedsagelig stammer fra lokale kilder, anvender Abalon DE råvaren til at fremstille bøgetræsprodukter, som virksomheden sælger og distribuerer på verdensplan (se betragtning 23). De forarbejdede skovbrugsprodukter, der fremstilles af Abalon DE (og produkter fra konkurrenten Pollmeier), er således genstand for samhandel mellem medlemsstaterne, og støtten til Abalon DE kan derfor påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne.

(174) Da de minimis-støtte anses for ikke at påvirke samhandelen mellem medlemsstaterne ([75]), efterprøvede Kommissionen, om og i hvilket omfang garantierne kunne falde ind under de relevante de minimis-bestemmelser.

(175) Som Kommissionen allerede konstaterede i åbningsafgørelsen (se betragtning 28), kan de undersøgte garantier ikke betragtes som de minimis-støtte i henhold til bestemmelserne i de minimis-forordningen fra 2013, da dens gennemsigtighedskrav ikke er opfyldt (se betragtning 25 ff. til åbningsafgørelsen).

(176) Kommissionen vurderede derfor i overensstemmelse med de gældende overgangsbestemmelser, om garantierne ville have udgjort de minimis-støtte i henhold til de minimis-forordningen fra 2001, der fandt anvendelse i 2006, og som i artikel 2, stk. 2, fastsætter en de minimis-tærskel på 100 000 EUR ([76]). Støttebeløbene for de to garantier (se betragtning 161) overstiger både hver for sig og tilsammen denne tærskel og kan derfor ikke betragtes som de minimis-støtte.

(177) Kommissionen konkluderer derfor, at de to garantier kan fordreje samhandelen mellem medlemsstaterne.

4.2.7. *Konklusion vedrørende forekomsten af statsstøtte*

(178) I lyset af de elementer, der er fremlagt i afsnit 4.2, konkluderer Kommissionen, at både garantien for investeringslånet og driftskapitalgarantien udgør statsstøtte i henhold til artikel 107, stk. 1, i TEUF.

4.3. **Lovligheden af de to garantier**

(179) De to garantier udgør ikke eksisterende støtte som defineret i procedureforordningens artikel 1, litra b) ([77]). De blev anmeldt af Tyskland ([78]), men implementeret uden forudgående godkendelse fra Kommissionens side. Kommissionen skal derfor vurdere, om de to garantier skal behandles som »ulovlig støtte«, der er gennemført i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF ([79]), eller om de var fritaget — eventuelt med tilbagevirkende kraft — fra anmeldelsespligten i henhold til en relevant gruppefritagelse (og dermed også forenelige).

([75]) Se betragtning 3 til de minimis-forordningen fra 2013 og betragtning 5 til de minimis-forordningen fra 2001.

([76]) Artikel 2, stk. 2, i de minimis-forordningen fra 2001 lyder: »Den samlede de minimis-støtte til en enkelt virksomhed må ikke overstige 100 000 EUR i en treårig periode. Dette loft gælder uanset støttens form eller formål«.

([77]) I modsætning til det regionale investeringstilskud (som var en del af den større støttepakke, jf. betragtning 18), blev de to garantier ikke ydet i henhold til en godkendt og derfor eksisterende støtteordning, jf. betragtning 44 ff. til 2008-beslutningen.

([78]) De eksisterede ikke før TEUF's ikrafttræden, og de anses ikke for at være eksisterende støtte i henhold til procedureforordningens artikel 17.

([79]) Se procedureforordningens artikel 1, litra f).

4.3.1. *Ingen fritagelse (og forenelighed) med tilbagevirkende kraft i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014*

(180) I henhold til artikel 58, stk. 1, i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 finder denne forordning anvendelse på individuel støtte, der er ydet inden dens ikrafttræden, hvis støtten opfylder alle de relevante betingelser i denne forordning, med undtagelse af artikel 9 (offentliggørelse og oplysninger). Eftersom den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 trådte i kraft den 1. juli 2014, kan de to garantier i princippet fritages ved denne anvendelse med tilbagevirkende kraft af den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014.

(181) Som allerede anført i åbningsafgørelsen begrænser gennemsigtighedskravet i artikel 5, stk. 1, i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 imidlertid dets anvendelse til »støtte, hvis bruttosubventionsækvivalent kan forudberegnes præcist, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering (»gennemsigtig støtte«)«. I henhold til artikel 5, stk. 2, litra c), i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 betragtes støtte indeholdt i garantier som gennemsigtig, hvis enten bruttosubventionsækvivalenten er blevet beregnet på grundlag af de minimumspræmier, der er fastsat i en Kommissionsmeddelelse, eller hvis Kommissionen inden gennemførelsen af foranstaltningen har godkendt en metode til beregning af garantiens bruttosubventionsækvivalent.

(182) Den første metode til beregning af bruttosubventionsækvivalenten for de garantier, som Tyskland anmeldte, blev godkendt af Kommissionen i 2007 ved afgørelse C(2007) 4287 final ([80]), dvs. efter udstedelsen af de to garantier den 28. december 2006. Deres bruttosubventionsækvivalent blev ikke beregnet på grundlag af minimumspræmier, da disse kun findes for SMV'er i henhold til garantimeddelelsen fra 2008, mens garantimeddelelsen fra 2000 ikke indeholder en safe harbour-tilgang.

(183) Hverken garantien for investeringslånet eller garantien for driftslånet opfylder således gennemsigtighedskriteriet. Desuden kan garantien for driftslånet, der kan betragtes som regional driftsstøtte, kun fritages under de særlige omstændigheder, der er fastsat i artikel 15 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 ([81]). Disse særlige omstændigheder er ikke til stede i den foreliggende sag.

(184) Undtagelsen fra det generelle gennemsigtighedskrav for nyetablerede virksomheder, der er fastsat i artikel 5, stk. 2, litra g), i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014, finder kun anvendelse, hvis alle betingelserne i artikel 22 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 er opfyldt. I henhold til artikel 22, stk. 3, litra b), kan der ydes garantier til nyetablerede virksomheder med præmier, der ikke følger markedsvilkårene, men i henhold til artikel 22, stk. 2, er støtteberettigede virksomheder »unoterede små virksomheder«, men Abalon DE kan ikke betragtes som en unoteret lille virksomhed (se afsnit 4.1). Som følge heraf kan ingen af de to garantier betragtes som fritaget ved anvendelse med tilbagevirkende kraft af artikel 22 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014.

(185) Kommissionen konkluderer derfor, at ingen af de to garantier kan fritages med tilbagevirkende kraft for anmeldelsespligten i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014.

(186) I henhold til artikel 58, stk. 2, i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 skal støtte, der ikke er fritaget for anmeldelsespligten i medfør af denne eller andre tidligere gældende forordninger, der er vedtaget i henhold til artikel 1 i Rådets forordning (EF) nr. 994/98 ([82]),, vurderes af Kommissionen i overensstemmelse med de relevante rammebestemmelser, retningslinjer og meddelelser.

([80]) Kommissionens beslutning C(2007) 4287 final af 25.9.2007 i statsstøttesag SA.21945 N 197/2007 – Tyskland – Methode zur Berechnung des Beihilfelements von Bürgschaften (EUT C 248 af 23.10.2007, s. 3). Den ikkefortrolige udgave af beslutningen er offentligt tilgængelig på Kommissionens websted: https://competition-cases.ec.europa.eu/cases/SA.21945.

([81]) I henhold til artikel 15 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 kan regionale driftsstøtteordninger i regioner i den yderste periferi, tyndt befolkede områder og meget tyndt befolkede områder på visse betingelser være forenelige med det indre marked som omhandlet i artikel 107, stk. 3, i TEUF. De to garantier er ikke ordninger og vedrører ikke regioner i den yderste periferi, tyndt befolkede områder og meget tyndt befolkede områder.

([82]) Rådets forordning (EF) nr. 994/98 af 7. maj 1998 om anvendelse af artikel 107 og 108 i traktaten om Den Europæiske unions funktionsmåde på visse former for horisontal statsstøtte (EFT L 142 af 14.5.1998, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/1998/994/oj).

4.3.2. *Ingen fritagelse (og forenelighed) med tilbagevirkende kraft i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008* ([83])

(187) I henhold til artikel 44, stk. 1, i forordning (EF) nr. 800/2008 (»den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008«), som trådte i kraft den 29. august 2008, finder den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008 anvendelse på individuel støtte, der er ydet før dens ikrafttræden, hvis støtten opfylder alle dens betingelser (med undtagelse af artikel 9 i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008 om offentliggørelse og oplysninger).

(188) I henhold til artikel 5, stk. 1, i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008 er det imidlertid kun gennemsigtig støtte, der kan fritages. Ved »gennemsigtig støtte« forstås støtte, hvis bruttosubventionsækvivalent kan forudberegnes præcist, uden at det er nødvendigt at foretage en risikovurdering (se artikel 2, nr. 6), i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008). I lighed med den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 indeholder artikel 5, stk. 1, andet afsnit, litra c), i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008 også gennemsigtighedskrav, som er opfyldt, »når metoden til beregning af bruttosubventionsækvivalenten er blevet godkendt af Kommissionen på grundlag af en anmeldelse ..., eller når støttemodtageren er en lille eller mellemstor virksomhed, og bruttosubventionsækvivalenten er beregnet på grundlag af de årlige minimumspræmier«. Som nævnt i betragtning 182 blev den første metode til beregning af bruttosubventionsækvivalenten for de to garantier, som Tyskland havde anmeldt, først godkendt, efter at garantierne blev udstedt den 28. december 2006. Deres bruttosubventionsækvivalent blev ikke beregnet på grundlag af safe harbour-præmier, og Abalon DE er heller ikke en lille eller mellemstor virksomhed (se afsnit 4.1).

(189) Hverken garantien for investeringslånet eller garantien for driftslånet opfylder således gennemsigtighedskriteriet. Desuden kan driftskapitalgarantien, der kan betragtes som regional driftsstøtte, ikke fritages i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008.

(190) Kommissionen konkluderer derfor, at ingen af garantierne er fritaget med tilbagevirkende kraft i henhold til den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2008.

4.3.3. *Ingen fritagelse (og forenelighed) med tilbagevirkende kraft i henhold til Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006* ([84])

(191) Forordning (EF) nr. 1628/2006 (»gruppefritagelsesforordningen for regionalstøtte«) finder ikke tidsmæssig anvendelse på ad hoc-foranstaltninger, der trådte i kraft inden forordningens ikrafttræden den 21. november 2006. I artikel 9 i gruppefritagelsesforordningen for regionalstøtte om (Ikrafttræden og gyldighedsperiode) henvises der alene til ordninger, der er trådt i kraft før datoen for denne forordnings ikrafttræden, og støtte, der ydes i henhold til disse ordninger, og ikke til ad hoc-støtte og ikke til støtte, der er ydet (eller ordninger, der er iværksat) efter den 31. december 2006.

(192) Under alle omstændigheder fastsættes det i artikel 3, stk. 3, i gruppefritagelsesforordningen for regionalstøtte, at ad hoc-støtte er forenelig med fællesmarkedet og fritaget for anmeldelsespligten, navnlig hvis den direkte opfylder alle betingelserne i nævnte forordning. I denne henseende fastsættes det i artikel 4, stk. 1, første afsnit, litra a), i gruppefritagelsesforordningen for regionalstøtte, at støtte til initialinvesteringer er forenelig med fællesmarkedet og fritaget for anmeldelsespligten, hvis støtten ydes i regionalstøtteberettigede områder som fastlagt i det godkendte regionalstøttekort for den pågældende medlemsstat for perioden 2007-2013, hvilket ikke er tilfældet for Schwalm-Eder-Kreis i det gældende regionalstøttekort ([85]).

(193) Kommissionen understreger desuden, at gruppefritagelsesforordningen for regionalstøtte kun finder anvendelse på regional investeringsstøtte og ikke danner grundlag for fritagelse for regional driftsstøtte, f.eks. driftskapital-garantien i den foreliggende sag. Kommissionen konkluderer derfor, at ingen af garantierne er fritaget med tilbagevirkende kraft i henhold til gruppefritagelsesforordningen for regionalstøtte.

([83]) Kommissionens forordning (EF) nr. 800/2008 af 6. august 2008 om visse former for støttes forenelighed med fællesmarkedet i henhold til traktatens artikel 87 og 88 (generel gruppefritagelsesforordning) (EUT L 214 af 9.8.2008, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2008/800/oj).

([84]) Kommissionens forordning (EF) nr. 1628/2006 af 24. oktober 2006 om anvendelse af traktatens artikel 87 og 88 på medlemsstaternes regionale investeringsstøtte (EUT L 302 af 1.11.2006, s. 29, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2006/1628/oj).

([85]) Kommissionens afgørelse C(2006) 4958 endelig af 8. november 2006 om statsstøtte N 459/2006 — Tyskland — Regionalstøttekort 2007-2013 (EUT C 295 af 5.12.2006, s. 6).

4.3.4. *Ingen fritagelse (og forenelighed) med tilbagevirkende kraft i henhold til gruppefritagelsesforordningen for SMV'er*

(194) Kommissionen bemærker, at ingen af garantierne kan gruppefritages i henhold til gruppefritagelsesforordningen for SMV'er, da denne forordning kun finder anvendelse på SMV'er (se nævnte forordnings artikel 1, stk. 1). Som konstateret i betragtning 137 udgjorde Abalon DE ikke en SMV i 2006.

(195) Da de to garantier ikke var fritaget, heller ikke med tilbagevirkende kraft, for anmeldelsespligten i henhold til en eventuel gruppefritagelse, skal de to garantier behandles som ulovlig støtte.

4.4. **Forenelighed**

(196) Da ingen af garantierne er fritaget for anmeldelse med tilbagevirkende kraft og dermed forenelige i henhold til en fritagelsesforordning i overensstemmelse med artikel 58, stk. 2, i den generelle gruppefritagelsesforordning fra 2014 (se betragtning 186), skal Kommissionen vurdere deres forenelighed ved anvendelse af en relevant ramme, retningslinje eller meddelelse og ved direkte anvendelse af traktaten. Tyskland har hævdet, at de to garantier var regionalstøtte til regionaludvikling (betragtning 62). Kommissionen vil generelt kun betragte en regional støtteforanstaltning for at være forenelig med traktatens artikel 107, stk. 3, hvis støtten bidrager til regional udvikling og samhørighed. Målet skal være enten at fremme den økonomiske udvikling af a-områder eller at lette udviklingen af c-områder. De to garantier til fordel for Abalon DE har til formål at fremme og lette den regionale udvikling i den ugunstigt stillede region Schwalm-Eder-Kreis samt den territoriale samhørighed (se betragtning 17).

(197) Schwalm-Eder-Kreis var på tidspunktet for tildelingen af de to garantier et c-område, der var berettiget til regional investeringsstøtte i henhold til det regionalstøttekort for Tyskland 2004-2006. De to garantier kan således vurderes i henhold til de gældende retningslinjer for regionalstøtte. Det fremgår af punkt 188 i retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2014-2020 ([86]), at regionalstøtte, der er tildelt ulovligt før den 1. juli 2014, vil blive vurderet i overensstemmelse med retningslinjerne for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 ([87]) (»2007-retningslinjerne for regionalstøtte«). I overensstemmelse med punkt 105 i 2007-retningslinjerne for regionalstøtte vil regionalstøtte, »der tildeles før 2007, vil blive vurderet på basis af retningslinjerne for regionalstøtte af 1998«. Da de to garantier blev udstedt i 2006, er de relevante retningslinjer for deres vurdering således 1998-retningslinjerne for regionalstøtte sammenholdt med det (dagældende) regionalstøttekort for Tyskland 2004-2006 ([88]).

4.4.1. *Garantien for investeringslånet*

(198) Ifølge regionalstøttekortet for Tyskland 2004-2006 er den pågældende region (Schwalm-Eder-Kreis) berettiget til regionalstøtte i henhold til (nu) artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF med en maksimal støtteintensitet på 18 % af de støtteberettigede omkostninger for store virksomheder.

(199) I overensstemmelse med punkt 4.5 i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte gælder det maksimale støtteloft for støtteberettigede udgifter, der omfatter jord, bygninger og anlæg/maskiner (udstyr). I den foreliggende sag beløb den samlede investering sig til 26 mio. EUR til moderne savemaskiner, bygninger og køb af grunden. Heraf blev 21 mio. EUR investeret i maskiner og udstyr på savværket, 4 mio. EUR i bygge- og anlægsarbejder og 1 mio. EUR i køb af grunden. Ved anvendelse af en støtteintensitet på 18 % fører dette til et maksimalt tilladt støttebeløb for regional investeringsstøtte på 4,68 mio. EUR.

([86]) Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2014-2020 (EUT C 209 af 23.7.2013, s. 1).
([87]) Retningslinjer for statsstøtte med regionalt sigte for 2007-2013 (EUT C 54 af 4.3.2006, s. 13).
([88]) Se fodnote 9.

(200) Der var allerede blevet ydet støtte på 4,5 mio. EUR til udgifter til bygninger og udstyr på 25 mio. EUR på grundlag af det fælles handlingsprogram vedrørende forbedring af de regionale økonomiske strukturer (*Gemeinschaftsaufgabe »Verbesserung der regionalen Wirtschaftsstruktur«*, ordning nr. 642/2002 (se betragtning 12 til 2008-beslutningen). Denne støtte blev betragtet som eksisterende støtte efter anmeldelsen i 2008-beslutningen ([89]), og denne del af 2008-beslutningen blev stadfæstet af Retten i dens dom fra 2015 (se betragtning 4) og udgør derfor eksisterende støtte. Da det maksimalt tilladte støttebeløb i henhold til 1998-retningslinjerne for regionalstøtte og regionalstøttekortet for Tyskland 2004-2006 ikke blev udnyttet fuldt ud af den eksisterende regionale investeringsstøtte, kan yderligere investeringsstøtte på op til 180 000 EUR i henhold til denne beslutning erklæres forenelig, hvis alle de gældende kriterier i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte er opfyldt.

(201) Kommissionen vurderede, om kriterierne i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte (som ikke udelukker garantier som en støtteberettiget form for støtte) er opfyldt. Kommissionen konkluderer, at alle de standardkriterier for forenelighed, der kræves i henhold til 1998-retningslinjerne for regionalstøtte for støtte, der ikke skal anmeldes individuelt i henhold til de multisektorale rammebestemmelser fra 2002 ([90]) — som ikke finder anvendelse, da den relevante tærskel ikke overskrides — er opfyldt, som det allerede er fastslået for de øvrige dele af regionalstøttepakken ([91]).

(202) Navnlig er det i punkt 2, tredje afsnit, i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte fastsat, at individuel ad hoc-støtte i princippet ikke er omfattet af 1998-retningslinjerne for regionalstøtte ([92]), da en sådan støtte generelt falder ind under punktuelle eller sektorbestemte industripolitikker og således normalt ikke stemmer med ånden i selve regionalstøttepolitikken. I henhold til punkt 2, fjerde afsnit, i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte kan dette imidlertid bevises på anden måde. Dette er efter Kommissionens opfattelse tilfældet i den foreliggende sag. For det første havde garantien for investeringslånet sammen med de øvrige dele af støttepakken til formål at fremme beskæftigelsen i et støtteberettiget område (oprettelse af 118 arbejdspladser), hvilket vidner om støttens bidrag til regionaludviklingen. For det andet blev ad hoc-støtten også ydet inden for rammerne af Hessen-retningslinjerne fra 2006 (betragtning 21), som ikke er begrænset til et begrænset antal sektorer eller virksomheder.

(203) Støtten vedrører et initialinvesteringsprojekt (punkt 4.1 og 4.4 i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte) og vedrører hverken en sektor, der er udelukket fra regional investeringsstøtte (se punkt 2, første afsnit, i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte), eller en kriseramt virksomhed. Støttemodtagerens eget bidrag overstiger 25 % af de samlede investeringsomkostninger ([93]) (punkt 4.2, første afsnit, i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte), og investeringsprojektet vil blive opretholdt i mindst fem år i den pågældende region (punkt 4.10 i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte). Investeringsarbejdet blev påbegyndt, efter at der var ansøgt om garantier, og det har derfor en tilskyndelsesvirkning (punkt 4.2, tredje afsnit, i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte). Kumulationsreglerne (punkt 4.18 i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte) er overholdt, da det supplerende støttebeløb på 180 000 EUR i kombination med det tidligere godkendte tilskud på 4,5 mio. EUR (se betragtning 18) ikke overstiger det gældende kumulationsloft på 4,68 mio. EUR.

(204) Kommissionen finder derfor, at et yderligere støttebeløb på 180 000 EUR (nutidsværdi i 2006), dvs. en del af det samlede støttebeløb på 1 380 705 EUR (nutidsværdi i 2006, se betragtning 161), der er indbygget i garantien for investeringslånet, er foreneligt med 1998-retningslinjerne for regionalstøtte.

([89]) Se betragtning 44 ff. til 2008-beslutningen.

([90]) Meddelelse fra Kommissionen — Multisektorale rammebestemmelser for regionalstøtte til store investeringsprojekter (meddelt under nummer K(2002) 315) (EFT C 70 af 19.3.2002, s. 8).

([91]) Garantien for investeringslånet, som er en del af en regionalstøttepakke (se betragtning 18 og fodnote 10), er i overensstemmelse »med ånden i selve regionalstøttepolitikken« (som omhandlet i punkt 2, tredje afsnit, i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte), således at garantien for investeringslånet kan vurderes i henhold til 1998-retningslinjerne for regionalstøtte.

([92]) »Individuel ad hoc-støtte til en enkelt virksomhed eller støtte til en enkelt sektor kan få alvorlige følger for konkurrencen på det pågældende marked, samtidig med at den risikerer kun at få begrænset indvirkning på udviklingen i regionen. Denne form for støtte gives i reglen som led i en punktuel eller sektororienteret industripolitik og stemmer således normalt ikke med ånden i selve regionalstøttepolitikken ...«.

([93]) Navnlig overholdes reglen om et egetbidrag på 25 % i betragtning af egenkapitalbidraget på 3,5 mio. EUR og den del af investeringslånet på 19,5 mio. EUR, der ikke er dækket af garantien på 70 % (30 % af 19,5 mio. EUR = 5,85 mio. EUR).

(205) Tyskland har ikke påberåbt sig, at garantien for investeringslånet skulle vurderes ved direkte anvendelse af traktaten, og har ikke fremlagt argumenter, der kunne berettige en sådan tilgang. I den foreliggende sag kan Kommissionen ikke konstatere ekstraordinære, velbegrundede årsager, der ville gøre det muligt for den at afvige fra 1998-retningslinjerne for regionalstøtte. Kommissionen konkluderer derfor, at den støtte, der er indbygget i garantien for investeringslånet, delvis er i overensstemmelse med 1998-retningslinjerne for regionalstøtte (180 000 EUR ud af det samlede støttebeløb, der er nævnt i betragtning 161). For det resterende beløb (1 200 705 EUR) udgør den uforenelig støtte.

4.4.2. *Garantien for driftslånet*

(206) Garantien for driftslånet udgør regional driftsstøtte (betragtning 183). I henhold til 1998-retningslinjerne for regionalstøtte kan en sådan driftsstøtte kun godkendes i områder, der er berettiget til regionalstøtte i henhold til (nu) artikel 107, stk. 3, litra a), i TEUF, dvs. i regioner i den yderste periferi og i regioner med lav befolkningstæthed (se befolkningstæthedstesten i punkt 3.10.4 i 1998-retningslinjerne for regionalstøtte). Regionen Schwalm-Eder-Kreis falder ikke ind under nogen af disse kategorier. Garantien for driftslånet er derfor ikke i overensstemmelse med 1998-retningslinjerne for regionalstøtte.

(207) Tyskland har ikke påberåbt sig, at garantien for driftslånet skulle vurderes ved direkte anvendelse af traktaten, og har ikke fremlagt argumenter, der kunne berettige en sådan tilgang. I den foreliggende sag kan Kommissionen ikke konstatere ekstraordinære, velbegrundede årsager, der ville gøre det muligt for den at afvige fra 1998-retningslinjerne for regionalstøtte. Kommissionen konkluderer derfor, at driftsstøtten i garantien for driftslånet på 129 134 EUR (se betragtning 161) er uforenelig med det indre marked.

5. **TILBAGEBETALING**

(208) I henhold til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde og EU-domstolenes faste retspraksis har Kommissionen beføjelse til at beslutte, at den pågældende medlemsstat skal ændre eller ophæve støtten, når den har konstateret, at den er uforenelig med det indre marked ([94]). Ifølge Unionens retsinstansers faste praksis har en medlemsstats forpligtelse til at ophæve den støtte, som Kommissionen anser for at være uforenelig med det indre marked, til formål at genoprette den tidligere situation ([95]).

(209) I den sammenhæng har Unionens retsinstanser fastslået, at dette mål er nået, når modtageren har tilbagebetalt de beløb, der er tildelt som ulovlig støtte, hvorved modtageren mister den fordel, der var opnået på markedet i forhold til konkurrenterne, og situationen fra tiden før ydelsen af støtte genoprettes ([96]).

(210) Procedureforordningens artikel 16, stk. 1, lyder: »I negative afgørelser om ulovlig støtte bestemmer Kommissionen, at den pågældende medlemsstat skal træffe alle nødvendige foranstaltninger til at kræve støtten tilbagebetalt fra støttemodtageren ...«.

(211) Da de to garantier, der er gennemført i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF, udgør ulovlig og delvis uforenelig støtte, skal den uforenelige støtte tilbagesøges for at genoprette den situation, der eksisterede på det indre marked, før den blev ydet. Tilbagesøgningen skal omfatte perioden fra det tidspunkt, hvor modtageren fik fordelen, og indtil beløbet er fuldt tilbagebetalt. Det beløb, der skal tilbagebetales, pålægges renter, indtil det er fuldt tilbagebetalt. Renterne beregnes i henhold til kapitel V i Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 ([97]).

([94]) Domstolens dom af 12.7.1973, Kommissionen mod Tyskland, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, præmis 13.
([95]) Domstolens dom af 21.3.1990, Belgien mod Kommissionen, C-142/87, ECLI:EU:C:1990:125, præmis 66.
([96]) Domstolens dom af 17.6.1999, Belgien mod Kommissionen, C-75/97, ECLI:EU:C:1999:311, præmis 64 og 65.
([97]) Kommissionens forordning (EF) nr. 794/2004 af 21. april 2004 om gennemførelse af Rådets forordning (EF) nr. 659/1999 om fastlæggelse af regler for anvendelsen af EF-traktatens artikel 93 (EUT L 140 af 30.4.2004, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj).

6. **KONKLUSION**

(212) Kommissionen finder, at Tyskland ulovligt har gennemført de to garantier i strid med artikel 108, stk. 3, i TEUF:

a) støtten i garantien for investeringslånet er forenelig med det indre marked i henhold til artikel 107, stk. 3, litra c), i TEUF op til et beløb på 180 000 EUR

b) det overskydende støttebeløb på 1 200 705 EUR, der er indbygget i garantien for investeringslånet, er uforeneligt med det indre marked

c) støttebeløbet på 129 134 EUR, der er indbygget i garantien for driftslånet, er uforeneligt med det indre marked —

VEDTAGET DENNE AFGØRELSE:

Artikel 1

1. Følgende foranstaltninger udgør statsstøtte, som Tyskland ulovligt har gennemført i strid med artikel 108, stk. 3, i traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde (TEUF):

a) garanti for investeringslån til Abalon Hardwood Hessen GmbH med et støttebeløb på 1 380 705 EUR (nutidsværdi i 2006)

b) garanti for driftslån til Abalon Hardwood Hessen GmbH med et støttebeløb på 129 134 EUR (nutidsværdi i 2006).

2. Garantien for investeringslånet til Abalon Hardwood Hessen GmbH er forenelig med det indre marked op til et støttebeløb på 180 000 EUR og uforenelig med det indre marked for det resterende beløb på 1 200 705 EUR. Garantien for driftslånet til Abalon Hardwood Hessen GmbH med et støttebeløb på 129 134 EUR er uforenelig med det indre marked.

Artikel 2

1. Tyskland tilbagesøger den i artikel 1 omhandlede uforenelige støtte fra støttemodtageren.

2. De beløb, der skal tilbagesøges, pålægges renter regnet fra det tidspunkt, hvor støtten blev stillet til støttemodtagerens rådighed, og indtil tilbagebetaling er sket.

3. Renten beregnes med renters rente i overensstemmelse med kapitel V i forordning (EF) nr. 794/2004.

4. Tyskland skal indstille alle udestående betalinger og andre forpligtelser under de i artikel 1 omhandlede garantier med virkning fra datoen for vedtagelsen af denne afgørelse.

Artikel 3

1. Tilbagesøgningen af de beløb af uforenelig støtte, der er omhandlet i artikel 1, skal ske omgående og effektivt.

2. Tyskland efterkommer denne afgørelse senest fire måneder efter meddelelsen deraf.

Artikel 4

1. Senest to måneder efter meddelelsen af denne afgørelse sender Tyskland følgende oplysninger til Kommissionen:

a) en detaljeret beskrivelse af allerede trufne og planlagte foranstaltninger med henblik på at efterkomme denne afgørelse

b) dokumentation for, at støttemodtageren har fået påbud om at tilbagebetale den i artikel 1 nævnte uforenelige støtte.

2. Tyskland holder Kommissionen underrettet om udviklingen i de foranstaltninger, der på nationalt plan træffes for at efterkomme denne afgørelse, indtil den i artikel 1 omhandlede uforenelige støtte er fuldt tilbagebetalt. Efter anmodning fra Kommissionen fremsender Tyskland omgående oplysninger om, hvilke foranstaltninger der er truffet eller planlagt for at efterkomme afgørelsen. Tyskland fremsender endvidere detaljerede oplysninger om de støttebeløb og de renter, der allerede er tilbagebetalt af støttemodtageren.

Artikel 5

Denne afgørelse er rettet til Forbundsrepublikken Tyskland.

Udfærdiget i Bruxelles, den 16. maj 2025.

På Kommissionens vegne
Teresa RIBERA
Ledende næstformand